

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتون هرات

پوهنځی کمپیوتر ساینس

پلان استراتژیک

پوهنځی کمپیوتر ساینس

۱۴۰۶ - ۱۴۰۲

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1.....	1 مقدمه
3.....	2 دیدگاه پوهنچى کمپیوتر ساینس
3.....	3 رسالت پوهنچى کمپیوتر ساینس
3.....	4 ارزش‌های پوهنچى کمپیوتر ساینس
3.....	5 حکومت داری خوب
3.....	5.1 رهبری.....
4.....	5.2 استقلالیت مالی (کسب عواید)
5.....	5.3 مبارزه با فساد
6.....	5.4 تدوین پلان عملیاتی
6.....	5.5 ارزیابی و کنترل
7.....	5.6 فعالیتهای ملی و بین‌المللی (انکشاف توأمیت‌ها)
10.....	5.7 جذب کمک‌ها
13.....	6 برنامه‌های علمی
13.....	6.1 گسترش تعداد اعضای کادر علمی
15.....	6.2 ارتقاء ظرفیت
20.....	6.3 تحقیقات علمی و پلان‌گذاری
24.....	6.4 تحصیلات فوق‌لیسانس
25.....	6.5 توسعه کریکولم
27.....	6.6 تضمین کیفیت و اعتبار دهی
28.....	6.7 تهیه مواد درسی
28.....	6.8 استفاده از تکنالوژی (آموزش الکترونیک)
32.....	7 دسترسی به تحصیلات عالی
35.....	8 زیرساخت‌ها
37.....	9 تحلیل سوات SWOT
50.....	10 اهداف استراتژیک پوهنچى کمپیوتر ساینس
56.....	11 مدیریت خطر
57.....	12 نقش موسسه در جامعه افغانی (تأثیرات محیطی استراتژی پلان)
64.....	13 پلان عملیاتی

۱ مقدمه

مروری بر سرنوشت سازمان ها طی سالیان اخیر نشان می دهد در عرصه پیشرفت و توسعه، سازمانهایی موفق بوده اند که توانسته اند با درک صحیحی از محیط و تحولات آن و ارزیابی دقیق واقع گرایانه از توانمندی های داخلی، استراتژی ای موثری را براساس ماموریت خود تدوین نموده و بستر مناسب برای اجرای آن ها را فراهم آورند. در این شرایط و برای پاسخگویی به این نیاز پلانگذاری استراتژیک جایگاهی ویژه یافته است

پلانگذاری استراتژیک میتواند مدیران را در راستای تحقق اهداف سازمانی شان و همچنین کنش های پیش بینی شده در مقابل شرایط متغیر تا حدود زیادی مصئون بدارد. با استفاده از پلان های استراتژیک سازمان میتواند عملکرد مناسبتری داشته باشد و نسبت به محیط خویش به صورت درست و به موقع عمل نماید.

در محیط های آکادمیک، سازمان با تعداد زیادی از فرصت ها و تهدیدات خارجی و نقاط قوت و ضعف داخلی مواجه است. مسائلی مثل شورای علمی پوهنهی، کمیته محصلان و فارغ التحصیلان، کارمندان، اساتید، نصاب های درسی از جمله عوامل محیط داخلی پوهنهی میباشد.

بنابراین لازم است تا پوهنهی کمپیوتر ساینس به منظور تحقق اهداف اکادمیک خویش ارتباط گسترده تری با محیط های داخلی و خارجی خود در بلند مدت داشته باشد و با توجه به اهداف بلند مدت خویش به تدوین پلان عملیاتی خویش بپردازد.

مدلی که برای تدوین پلان استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس در نظر گرفته شده است مدل پلانگذاری استراتژیک جامع دیوید میباشد. این مدل به دو فاز کلی تقسیم میگردد. فاز اول عبارت است از تهیه و تدوین استراتژی پوهنهی کمپیوتر ساینس با در نظر داشت استراتژی پلان پوهنتون هرات که در دو مرحله انجام گردید، اول شناخت خود سازمان بوسیله توزیع و جمع آوری فورم ها و در گام دوم تجزیه و تحلیل وضعیت فعلی پوهنهی کمپیوتر ساینس با استفاده از روش تحلیل SWOT که بر اساس ان نقاط قوت، ضعف، تهدیدات و فرصت های پوهنهی کمپیوتر ساینس لیست گردید و برای هر یک از آن رتبه و ضریب در نظر گرفته شد، البته در این تحلیل از اساتید محترم پوهنهی کمپیوتر ساینس و همچنین جمعی از محصلان نخبه استحصال معلومات گردید که در نهایت وضعیت پوهنهی کمپیوتر ساینس از نتایج تحلیل SWOT یک وضعیت محافظه کارانه تشخیص گردید. این بدان معناست که استراتژی های غالب

پوهنهی باید طوری باشد که با استفاده از فرصت‌های محیطی بر نقاط ضعف داخلی فائق گردد و آن‌ها را کاهش دهد. سپس به تدوین ماموریت، چشم‌انداز و ارزش‌های پوهنهی کمپیوتر ساینس پرداخته شد، به دنبال آن به تهیه و تدوین اهداف کلی سازمان و استراتژی‌ها پرداخته شد. در فاز دوم به تدوین پلان‌های عملیاتی پرداخته شده متناسب به اهداف و مقاصد پوهنهی کمپیوتر ساینس پلان‌های اجرایی عملیاتی در نظر گرفته شد.

لازم به ذکر است که این پلان برای مدت پنج سال (۱۴۰۱-۱۴۰۶) و به تعقیب پلان استراتژیک قبلی پوهنهی کمپیوتر ساینس ترتیب گردیده است و کوشش گردیده که اهدافی که در پلان قبلی نیز محقق نگردیده بود در پلان جدید بازنگری و در نظر گرفته شود.

در پایان لازم میدانیم تا از زحمات تمامی اساتید بزرگوار و محصلان ارجمند که تیم پلان سازی پوهنهی کمپیوتر ساینس را با نظریات و راهنمایی‌های نیک خویش یاری رسانیده اند اظهار امتنان و سپاس را داشته باشیم.

۲ دیدگاه پوهنهی کمپیوتر ساینس

ارایه خدمات لازم به سطح منطقه ای و ملی جهت رفع نیازمندیهای جامعه بادر نظر داشت پیشرفت کنونی تکنالوژی معلوماتی دیدگاه پوهنهی کمپیوتر ساینس می باشد.

۳ رسالت پوهنهی کمپیوتر ساینس

فراهم نمودن زمینه آموزش علوم و مهارت های تکنالوژی معلوماتی به منظور انکشاف اقتصادی، اجتماعی و مدرن ساختن جامعه با استفاده از روشهای نوین آموزشی و مدیریتی رسالت پوهنهی کمپیوتر ساینس میباشد.

۴ ارزشهای پوهنهی کمپیوتر ساینس

- ✓ اهتمام به کیفیت و مهارت های علمی تحقیقی؛
- ✓ ایجاد محیطی پویا و سالم اکادمیک؛
- ✓ احترام به آزادی اندیشه و بیان ؛
- ✓ ارج نهادن به خلاقیت و نو آوری؛
- ✓ ایجاد فضای دانش محور و آموزنده؛
- ✓ عدالت و شایسته سالاری

۵ حکومت داری خوب

۵.۱ رهبری

مدیریت هر سازمان از جمله عناصر اساسی جهت نیل به اهداف سازمان می باشد. سازمان ها بدون وجود ساز و کار مدیریتی سالم و کارا و رهبری منسجم هیچگاه به اهداف خویش نائل آمده نمیتوانند. پوهنهی کمپیوتر ساینس درچارچوب قوانین نافذه کشور و استراتژی وزارت تحصیلات عالی امور خویش را به پیش برده و در تطبیق حکومت داری خوب، و ایجاد رهبری سالم نهایت سعی و کوشش خویش را به کار می گیرد.

۵.۲ استقلالیت مالی (کسب عواید)

تحصیلات عالی بهتر و با کیفیت نیازمند استقلالیت مالی، اداری و آکادمیک در نهادهای تحصیلات عالی می باشد. پوهنهی کمپیوتر ساینس به عنوان یک نهاد دولتی و عضوی از خانواده بزرگ تحصیلی افغانستان در زیر مجموعه پوهنتون هرات و وزارت تحصیلات عالی مشغول به فعالیت می باشد. بودجه این پوهنهی بنا به قوانین و مقرره های مربوطه توسط امارت اسلامی افغانستان تمویل می شود. طبق معمول از بودجه عادی دولت در فواصل زمانی معین تامین می شود و با توجه به نیازمندی ها به مصرف می رسد. همزمان باید به این نکته نیز توجه نمود که با توجه به سیستم اقتصادی کشور مقدار بودجه ای که تحصیلات عالی، پوهنتون ها و پوهنهی ها فعلاً دریافت می کند، بسیار ناچیز بوده و این مسئله مانع رشد کیفی خواهد شد. مطابق پلان مالی وزارت تحصیلات عالی یکی از اهداف بلندمدت وزارت خودکفا نمودن پوهنتون ها و پوهنهی ها می باشد.

به تاسی از پلان وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون هرات و بنا به ضرورت ها و توانایی های پوهنهی، پوهنهی تصمیم بر این دارد تا راههای درآمدزایی را بیابد و با توجه به امکانات و توانایی های موجود خود را به مقوله خود کفائی نزدیک کند. از همین رو طرح استقلال مالی پوهنهی می تواند راهکار مناسبی در جهت رفع خلاء مربوطه باشد.

استقلالیت مالی پوهنتون ها در گذشته مبنای قانونی نداشته و در برنامه های استراتژیک گذشته پوهنهی هیچ طرحی در این مورد وجود نداشت.

پوهنهی کمپیوتر ساینس در داخل و خارج کشور - بازار کار وسیعی دارد؛ این پوهنهی با طرح و هماهنگ نمودن برنامه های تحقیقاتی، کارورزی و کمیته های محصلان و برنامه های توأمیت خود می تواند وارد بازار کار شده و در بخش درآمدزایی فعالیت نماید.

پوهنهی کمپیوتر ساینس دارای نیروهای بالقوه ذیل می باشد:

- گروه ادمین (مسوولین تخنیکی) پوهنهی
- مرکز خدمات شبکه (NOC)
- مرکز خدمات تکنالوجی معلوماتی پوهنتون (ITCH)
- تیم های کاری محصلان (ساخت نرم افزارها و غیره)
- سه دیپارتمنت فعال با حضور استادان ماستر و لیسانس و یک دیپارتمنت غیر فارغ ده با حضور استادان ماستر

بر مبنای ظرفیت های فوق، این پوهنهی می تواند در بخش های ذیل خدمات ارایه نماید:

- برگزاری دوره های کارورزی و آموزش محصلان جهت ارایه :
- خدمات تخنیکی و حل مشکل در سطح دواير دولتی و خصوصی
- ساخت محصولات نرم افزاری برای دواير دولتی
- مدیریت شبکه ارگانها و دواير
- ساخت محصولات نرم افزاری به عنوان نهادی freelancer
- ارایه خدمات مشاوره:
- به شرکت ها و ارگانها جهت مکانیزه ساختن و ادغام تکنالوجی در روند کاری
- به موسسات آموزشی جهت تطبیق آموزش الکترونیک و بهره وری از آن
- به شرکت های خدمات تکنالوجی جهت ظرفیت سازی و گسترش بازار کار
- برگزاری نمایشگاهها جهت بازاریابی محصولات شرکت ها
- برگزاری دورههای آموزشی تخصصی و ظرفیت سازی برای نیروهای کاری شرکتهای

۵.۳ مبارزه با فساد

پوهنهی کمپیوتر ساینس جهت رسیدن به اهداف خویش، وجود اداره سالم را شرطی بر سر راه خویش دانسته و همواره این اصل را در سر لوحه امور خویش قرار میدهد. در این راستا اهداف و برنامه های مختلفی را در پلان موجود روی دست داشته تا بتواند وجود خویش را تضمین نماید.

اهداف

- نهادینه سازی سیستم شایسته سالاری
- تمرکز و استفاده بیشتر از ظرفیت های مدیریت الکترونیک و کاهش پروسه های پیچیده اداری و بروکراسی؛
- شفافیت کاری ، نشر اطلاعات و پاسخ دهی تمام واحد ها؛
- غیرمتمرکز سازی تصمیمات در ریاست پوهنهی؛

برنامه ها

- راه اندازی سیستم حاضری الکترونیک؛

- فعال سازی سیستم مدیریت محصلان و امتحانات.
- فعال سازی وب سایت پوهنهی کمپیوتر ساینس و مکلف ساختن دیپارتمنت جهت نشر بیشتر اطلاعات برای

عموم؛

- اشتراک و سهم ساختن بیشتر استادان در امور تصمیم گیری.
- تطبیق دقیق سیستم مجازات و مکافات؛
- بازبینی مکرر سیستم های نظارتی برای ایجاد اصلاحات و افزایش نظارت از کارکرد تمامی بخش ها؛
- افزایش و تفویض صلاحیت آمریت ها و کمیته ها در سطح پوهنهی ؛

۵.۴ تدوین پلان عملیاتی

پلان عملیاتی ابزار بسیار مناسب برای تطبیق و اجرای پلان استراتژیک می باشد، بر این اساس برای ساخت و تدوین پلان عملیاتی، موجودیت پلان استراتژیک جامع و واضح امر لازمی است. در ترتیب پلان عملیاتی پوهنهی کمپیوتر ساینس همه ابعاد پلان استراتژیک موجود جهت رسیدن به اهداف و مقاصد از پیش تعیین شده در وقت و زمان معین مشخص مد نظر گرفته شده است که ضمیمه استراتژیک پلان موجود می باشد.

۵.۵ ارزیابی و کنترل

نظارت و کنترل یکی از اجزای اصلی مدیریت محسوب می گردد. به طوری که بدون توجه به این بخش، سایر بخش های مدیریت از قبیل برنامه ریزی، سازماندهی و رهبری ناقص بوده و تضمینی برای اجرای صحیح آنها وجود نخواهد داشت.

مدیران در سازمان ها برای انجام کارها و رسیدن به اهداف سازمانی برنامه ریزی می کنند. و این برنامه ها را در قالب سازماندهی و رهبری موثر به انجام می رسانند. در این بین مدیریت سازمان نیازمند این است که از صحت انجام برنامه های ریخته شده و میزان رسیدن به اهداف خود در قبال انجام این برنامه ها اطمینان حاصل کند. هدف از انجام نظارت و کنترل در سازمان ها مشخص کردن این امر است که سازمان به چه میزان به اهداف از پیش تعیین شده خود دست یافته است.

پوهنهی کمپیوتر ساینس جهت تطبیق پلان استراتژیک یک تیم خبره از استادان و کارمندان دارای تحصیلات عالی تخصصی در بخش نظارت و ارزیابی را تشکیل داده که از تطبیق پلان استراتژیک مطابق میعاد زمانی مشخص نظارت و کنترل به عمل می‌آورد.

نظارت و کنترل از طرف تیم معین به گراف ذیل صورت می‌گیرد:

1. نظارت و کنترل در سطح رهبری (رئیس، معاون، و آمرین دیپارتمنت‌ها).
2. نظارت کمیته تطبیق از اجرای پلان استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس.
3. ارزیابی سالانه از تطبیق پلان‌های عملیاتی مطابق به پلان استراتژیک توسط کمیته نظارت از تطبیق پلان استراتژیک و کمیته تضمین کیفیت.

۵.۶ فعالیت‌های ملی و بین‌المللی (انکشاف توأمیت‌ها)

به منظور تطبیق هر چه بهتر پلان استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس و با در نظر داشت دیدگاه پوهنهی لازم است که این نهاد با دیگر موسسات و نهادهای ملی و بین‌المللی روابط آکادمیک و کاربردی داشته تا جهت رسیدن به اهداف بلند مدت این پوهنهی را یاری و همکاری نمایند. البته سطح این همکاری‌ها بر اساس توانمندی‌های است که هر همکار میتواند جهت رسیدن به تحقق اهداف پوهنهی داشته باشد، سنجش میگردد. بصورت کل تعدادی نهادهای ملی و بین‌المللی وجود دارند که پوهنهی کمپیوتر ساینس میتواند بر روی همکاری آنها طرح و برنامه‌های بین‌المنفعه داشته و از منابع شان استفاده اعظمی نماید. پوهنهی کمپیوتر ساینس برای رسیدن به اهداف و رسالت خویش از توأمیت‌ها و ارتباطات در سطوح مختلف بصورت زیر در صدد بهرمند شدن است:

الف. در سطح پوهنتون هرات

پوهنهی کمپیوتر ساینس به عنوان یک پوهنهی مستقل در سطح پوهنتون هرات بطور مستقیم با پوهنهی‌های مختلف از جمله انجینیری، ساینس، زراعت، شرعیات و علوم اسلامی، ادبیات و طب در جهت تدریس مضامین کمپیوتر، ارائه خدمات تخنیکی و مشوره‌های تکنالوژی معلوماتی داشته و دارد. این پوهنهی دیپارتمنت غیر فارغ‌ده تحت نام دیپارتمنت آموزش کمپیوتر جهت ارائه خدمات تدریس مضامین تکنالوژی معلوماتی در سطح پوهنتون ایجاد نموده است.

ب. در سطح ولایت هرات

پوهنهی در سطح ولایت هرات با نهادهای مختلف دولتی از قبیل مقام محترم ولایت، ریاست محکمه، ریاست مخابرات، ریاست شاروالی، ریاست معارف، ریاست شفاخانه و سایر ادارات دولتی در جهت پیشبرد اهداف ارتباطات و همکاری های فی مابین دارد و خواهد داشت. همچنان پوهنهی کمپیوتر ساینس ارتباطات خویش را با پوهنهی های کمپیوتر ساینس موسسات خصوصی، شرکت های آی تی و افغان تیلی کام هرات قایم نموده و خواهد نمود. در ذیل جزییات این ارتباطات ذکر گردیده است:

الف) انکشاف توامیت با موسسات خصوصی

پوهنهی کمپیوتر ساینس پوهنتون هرات بر اصل ارتباطات آکادمیک به همراه پوهنتون های داخلی و خارجی، ارگانهای دولتی و خصوصی تاکید دارد. در این راستا به منظور افزایش تفاهم نامه ها و همکاریهای دو جانبه طرح ابتدایی توامیت با موسسات تحصیلات عالی را پیرامون موارد ذیل انکشاف نموده است:

1. کریکولم درسی
2. پروژه های تحقیقاتی
3. برنامه های کارورزی
4. برنامه های علمی (ماستری)
5. پروگرام های بازدید و دعوت استاد مهمان (آکادمیک ویزیت)
6. برگزاری کنفرانس ها و نمایشگاه های علمی در سطح منطقه

ب) انکشاف توامیت با شرکت های IT

پوهنهی کمپیوتر ساینس همچنان با انکشاف ارتباطات و توامیت ها با شرکت های IT در سطح کشور بالخصوص در سطح ولایت تاکید فراوان دارد. بدین اساس همکاری های دوجانبه ای برای انکشاف این توامیت ها در موارد مختلف که در زیر به آنها اشاره گردیده است، تا حدی انجام گرفته و کوشش میشود بصورت کل در آینده انجام پذیرد.

1. دوره های کارورزی
2. ساخت سیستم ها (توسط کارورزان پوهنهی)
3. ارایه کورسهای عملی

4. بازاریابی پروژه (تطبیق پروژه توسط تیم های مشترک پوهنتون و شرکتها)

5. کمک به تقویت نصاب درسی و عیار سازی نصاب بر اساس نیازمندی شرکت ها

ج. در سطح کشور

پوهنهی کمپیوتر ساینس پوهنتون هرات در سطح ملی با تمامی پوهنهی های کمپیوتر ساینس پوهنتون های مختلف کشور و همچنان شرکت ها آی تی در سطح ملی در حفظ ارتباطات تلاش خواهد نمود.

د. در سطح بین المللی

پوهنهی کمپیوتر ساینس از زمان تاسیس تا حال با پوهنتون تخنیک برلین ارتباطات اکادمیک دارد. ظریعه این ارتباط پوهنهی کمپیوتر ساینس توانسته تقریبا تمام کادر علمی خویش را به سویه ماستر و سه تن کادر عملی خویش را به سویه دکترا ارتقا سویه دهد. پروگرام های آموزشی کوتاه مدت، برنامه های المنای و تجهیز کتابخانه پوهنهی از جمله همکاری ها پوهنتون تخنیک برلین با این پوهنهی میباشد. پوهنهی همواره در تلاش حفظ این ارتباط و ایجاد ارتباطات با سایر ارگان ها بین المللی در آینده خواهد بود. ایجاد ارتباطات در سطح بین الملل پوهنهی را در رسیدن به اهداف آن کمک مینماید.

برنامه های پوهنهی برای حفظ و انکشاف توامیت ها

برنامه های حفظ و انکشاف توامیت ها هر کدام در بخش های مربوطه آن در عناوین بالا در قالب متون یاد آوری گردید. درین جا، به نکات مشترک و نکات جدید برای حفظ و انکشاف توامیت ها پرداخته میشود.

- رشد پوهنهی کمپیوتر ساینس در سطح ملی و بین المللی به حیث یک نهاد تحقیقاتی آموزشی معتبر
- تهیه لیست ادارات تمویل کننده داخلی و خارجی و پروژه ها بین المللی، شرایط تمویل و سایر جزییات
- تهیه لیست که می توانند همکاران احتمالی باشند
- ایجاد صفحه وبسایت به منظور اطلاع رسانی در مورد بورس ها، پروگرام های تحصیلی، فرصت های ارتقا ظرفیت و غیره
- تدارک و ایجاد تیم پروپوزل نویسی
- تهیه بروشور های معلوماتی، معرفی پوهنهی، خدمات تخنیک و مشورتی توسط پوهنتون

- تهیه کتابچه، قلم، خریطه، گیلان، استیکر و غیره با نشان پوهنهی و پوهنتون برای ایجاد بهتر روابط عامه توسط ریاست پوهنتون
- ایجاد فرصت برنامه های اراسموس برای محصلان پوهنهی
- فرصت یابی برای شرکت استادان در کنفرانس های مرتبط با رشته
- فرصت یابی برای فراهم کردن چانس بازدید و تحقیقات در خارج برای اساتید
- تهیه دیتابیس فارغان (Alumni) و ایجاد و انکشاف برنامه های آن

۵.۷ جذب کمک ها

- پوهنهی کمپیوترساینس در سالهای گذشته از طرف پوهنتون تخنیک برلین حمایت مالی محدودی می شد و بعد از آن مستقل گردید؛ که البته در آمدی نیز نداشته است. این پوهنهی در آینده سعی خواهد کرد از طرق ذیل در زمینه جذب کمک ها زمینه سازی نماید:
- تهیه پروپوزال برای جذب کمک های داخلی و خارجی:
 - پوهنهی می تواند از طریق حمایت های مالی از برنامه های علمی استادان، بودجه سالانه پوهنتون، کمک های بیرونی (برای مثال TU Berlin) در زمینه جذب منابع مالی اقدام نماید و پروژه های علمی را در سطح پوهنتون تطبیق نماید.
 - ایجاد گروه فارغان پوهنهی (Alumni) و استحکام بخشیدن با ایشان به جهت استفاده از ارتباطات و جذب کمک از ایشان در سال های بعد؛
 - تهیه پروپوزالهای مالی و استفاده از فرصت پیش آمده آموزش الکترونیک و تشویق های دولت در بخش آموزش آنلاین

۵.۸ مسائل جندر

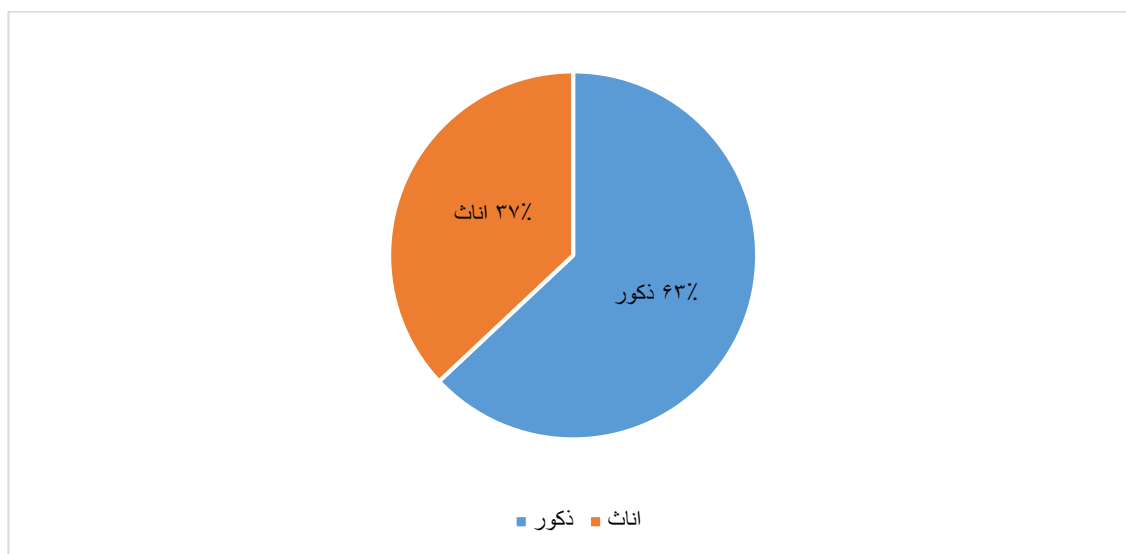
حضور قشر اناث در حال حاضر در پوهنهی کمپیوتر ساینس دارای جایگاه نسبتاً مناسبی است. پوهنهی کمپیوتر ساینس توجه ویژه خویش را به این مهم داشته و سعی دارد تا حد امکان نقش قشر اناث را در این نهاد علمی بیشتر شکوفا سازد. ایجاد و موجودیت کمیته جندر در سطح پوهنهی جهت رسیدگی به این امر از جمله اقدامات پوهنهی می باشد.

کمیته جندر پوهنهی کمپیوتر ساینس همگام با استراتژی جندر پوهنتون هرات مبنی بر ایجاد محیطی مصئون و سالم که مردان و زنان بتوانند در آن آزادانه تحصیل و کار نمایند و افزایش تعداد انث فعالیت می نماید. پلان تطبیقی پوهنهی کمپیوتر ساینس در ارتباط به مسائل جندر مطابق با استراتژی جندر پوهنتون هرات و در جهت رفع چالشهای پیش روی زنان در پوهنهی کمپیوتر ساینس ترتیب گردیده است. فیصدی بسیار کم زنان در سطوح بالای مدیریتی از جمله مسائلی است که پوهنهی کمپیوتر ساینس در استراتژی خود مد نظر قرار داده است. در جدول و گراف ذیل تعداد اعضای کادر علمی در پوهنهی به تفکیک جنسیت ترتیب گردیده است.

جدول ۱: تعداد/اساتید به تفکیک جنسیت و رتبه علمی

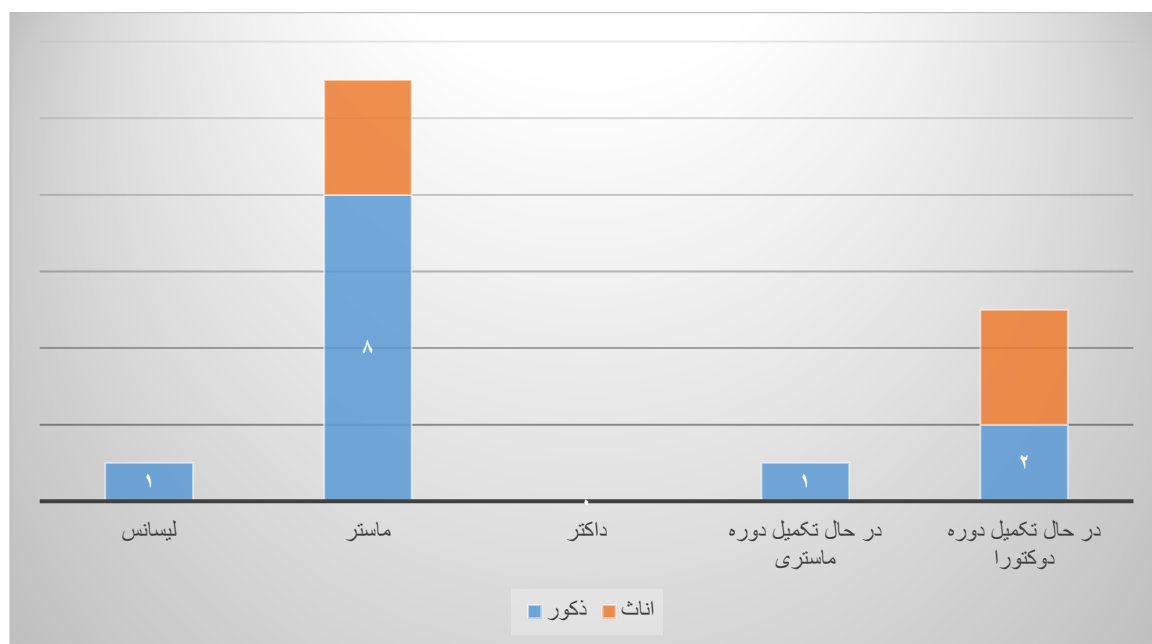
	پوهیالی	نامزد پوهنیار	پوهنیار	پوهنمل	پوهندوی	مجموع	
در حال	۰	۱	۷	۱	۰	۹	حاضر به
تعداد ۳	۰	۰	۲	۰	۱	۳	تن از
استادان	۰	۱	۹	۱	۱	۱۲	پوهنهی
کمپیوتر							ساینس

قشر انث میباشد. با توجه به گراف ذیل ۶۳٪ از مجموع اساتید این پوهنهی را طبقه ذکور و ۳۷٪ آنرا طبقه انث تشکیل میدهد.

گراف ۱ مجموع اساتید پوهنهی کمپیوتر ساینس به تفکیک جنسیت

گراف ذیل نیز نشان میدهد که فقط ۱ تن دارنده درجه تحصیلی لیسانس می باشند اما بیشترین اعضای کادر علمی پوهنهی به ترتیب دارای درجهء تحصیلی ماستر میباشند و فقط ۱ تن در حال تکمیلی این درجه می باشد، در حالیکه در مقطع دوکتورا هیچ استادی موجود نمی باشد و ۳ تن خانم و ۲ تن آقا در حال تکمیلی این درجه تحصیلی میباشند.

گراف ۲: مقایسه تعداد و درجه علمی کادر علمی پوهنهی کمپیوتر ساینس به تفکیک جنسیت

همچنین ترکیب اعضای کادر علمی در هر یک از پوهنهی ها در جدول ذیل به طور جداگانه درج گردیده است. نظر به جدول فوق تعداد بیشتر استادان با رتبه های علمی بالا را استادان ذکور تشکیل داده و تعداد کمی از استادان قشر اناث توانسته اند تا به رتبه های خویش را ارتقا بخشند. که خود بازگو کننده مشکلات موجود در این ارتباط می باشد. نقش خانمها در پستهای اداری پوهنهی کمپیوتر ساینس نیز به گراف قابل ملاحظهیی برابر است ریس پوهنهی ذکور و معاون پوهنهی ذکور و ۱ آمر دیپارتمنت اناث و ۲ آمر دیگر ذکور میباشند.

اهداف:

به صورت کل، فراهم آوری محیطی سالم، امن و دور از تبعیض جنسی هدف این بخش است، از جمله:

- افزایش تواناییهای کارمندان اداری قشر اناث؛
- ایجاد تسهیلات برای حضور پررنگتر قشر اناث در ردههای بالای مدیریتی؛
- حضور پر رنگتر قشر اناث در محیطهای علمی؛

- افزایش سهولت‌های بیشتر برای استادان اناث؛

برنامه ها

- تلاش برای زمینه سازی ارتقای سویه تحصیلی استادان خانم؛
- معرفی اساتید اناث به ورکشاپ‌های رهبری، مدیریت، سخنرانی و غیره؛
- اولویت دهی به استادان و کارمندان قشر اناث جهت جذب و استخدام و اختصاص پنجاه فیصدی فرصت های کورس‌های ارتقا ظرفیت و سی فیصدی بورسیه‌ها به خانم ها؛
- حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی استادان اناث و نوشتن مقالات در زمینه جندر؛
- آگاهی دهی در مورد پالیسی منع تبعیض، آزار و اذیت جنسی در نهادهای تحصیلات عالی به محصلان جدیدالشمول و ایجاد مرکز مشاوره برای محصلان توسط کمیته جندر؛

۶ برنامه های علمی

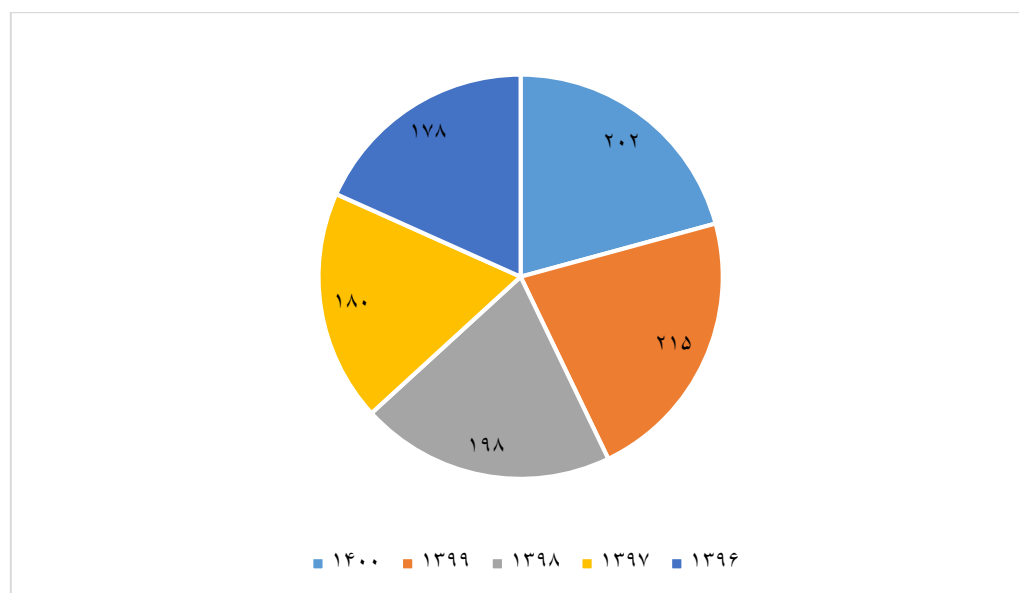
در این بخش برنامه های علمی موجود در پوهنهی کمپیوتر ساینس وضاحت داده شده و به پیوست آن برنامه های آینده در بخش‌های مختلف از جمله تحقیقات علمی، تحصیلات فوق لیسانس، توسعه کاریکولم ها و سایر بخش‌های آکادمیک پرداخته شده است.

۶.۱ گسترش تعداد اعضای کادر علمی

نقش منابع انسانی در حوزه تولید علم و تحقیق نقشی حیاتی و انکار ناپذیر بوده و از گذشته‌ها تا امروز سهم قابل ملاحظه‌ای در دستیابی به موفقیت‌های علمی داشته است. از همین رو تامین و توسعه نیروی انسانی لایق و مستعد در نهاد های تحصیلات عالی که فلسفه وجودی آن ارائه خدمات آموزشی و تحقیقی از طریق اعضای کادر علمی میباید بیش از پیش ضروری است.

پوهنهی کمپیوتر ساینس ۶۶۷ محصل و ۱۹ عضو کادر علمی در ۳ دیپارتمنت دارد. یکی از شاخص های مهم در بررسی وضعیت کادر علمی پوهنهی ها، نسبت استاد به محصل است. بر اساس اطلاعات جمع آوری شده این پوهنهی به تعداد ۱۲ استاد و ۶۵۷ محصل بر حال دارد بنابراین اوسط استاد به محصل برابر به ۵۱ به دست آمده است.

پوهنهی کمپیوتر ساینس سالانه تعداد زیادی از فارغان معارف سراسر کشور را جذب مینماید، طی سالهای گذشته این روند رو به رشد بوده و هر سال بر تعداد محصلانی که در پوهنهی کمپیوتر ساینس جذب میشوند، افزوده میشود، چگونگی افزایش شمار محصلان پوهنهی کمپیوتر ساینس در گراف ذیل نشان داده شده است.

گراف ۳: روند افزایش جدید الشمولان پوهنهی کمپیوتر ساینس طی ۵ سال اخیر

گراف فوق نشان میدهد که میزان جدید الشمولان پوهنهی کمپیوتر ساینس در ۴ سال اخیر بیشتر از رو به افزایش بوده است.

اهداف:

پوهنهی کمپیوتر ساینس جهت رسیدن به اهداف ذیل نیاز به گسترش امکانات و منابع از جمله افزایش تعداد کادر علمی دارد:

- افزایش کیفیت خدمات آموزشی
- افزایش خدمات تحقیقی
- تطبیق هر چه بیشتر و بهتر لایحه کزیت
- دستیابی به اهداف استراتژیک خویش

پوهنهی کمپیوتر ساینس به عنوان یکی از بزرگترین مراکز علمی کشور در حوزه غرب و جنوب غرب افغانستان واقع شده است، متقاضیان زیادی از هرات و ولایتهای همجوار آن علاقه دارند تا در این نهاد آکادمیک در رشتههای علمی متفاوت در مقاطع لیسانس و ماستری تحصیل نمایند. پوهنهی کمپیوتر ساینس در نظر دارد تا رشتههای علمی و

۶.۲ ارتقاء ظرفیت

نکتہ: جدول ذیل نشان دہندہ سطح تحصیلی، استادان پوهنچی، کمیوٹر ساینس می باشد:

جدول ۲ اعضای کادر علمی، یوهنحی، کمیوٹر ساینس

شماره	نام و تخلص	رتبه عملی	درجه عملی	رشته اختصاصی	محل تحصیل دوره های تحصیلی	تجربه کاری
۱	حمیدالرحمن مهمند	پوهنیار	محصل دوره دکتورا	سافت ویر اینجینرینگ	افغانستان، آلمان	۱۲ سال
۲	عبدالرحمن وکیلی	پوهنمل	محصل دوره دوکتورا	کمپیوتر ساینس	افغانستان، آلمان، ایران	۱۱ سال
۳	خدیجه رحمانی	پوهندوی	ماستر	سافت ویر اینجینرینگ	افغانستان، آلمان	۱۲ سال

۴	فوزیه ناصری	پوهنځی	محصل دوره دوکتورا	دیتایس	هند، آلمان	۱۲ سال
۵	عبدالرزاق همراز	پوهنځی	ماستر	دیتایس	افغانستان، آلمان	۱۲ سال
۶	لاله آذر	پوهنځی	محصل دوره دوکتورا	دیتایس	افغانستان، آلمان	۹ سال
۷	نقیب الله وکیلی	نامزد پوهنځی	لیسانس	کمپیوتر ساینس	افغانستان	۴ سال
۸	محمد تقی صفدری	پوهنځی	ماستر	کمپیوتر ساینس	افغانستان، تایلند	۴ سال
۹	فریدون حبیبی	پوهنځی	ماستر	کمپیوتر ساینس	افغانستان، هندوستان	۳ سال
۱۰	سید کامران حسینی	پوهنځی	ماستر	کمپیوتر ساینس	افغانستان، هندوستان	۲ سال
۱۱	محمد حامد امیری	پوهنځی	ماستر	کمپیوتر ساینس	افغانستان، هندوستان	۲ سال
۱۲	درویش احمد هراتی	پوهنځی	ماستر	کمپیوتر ساینس	افغانستان، هندوستان	۱ سال

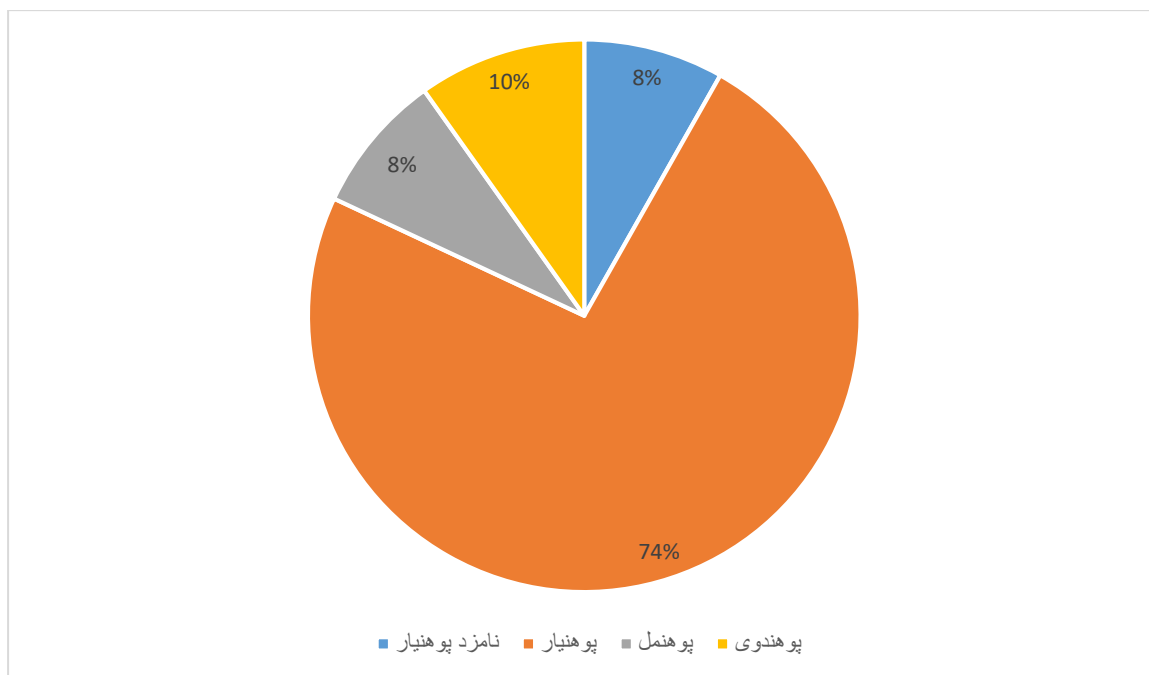
از طرف دیگر استادان پوهنهی کمپیوتر ساینس در طول چندین سال گذشته با سپری نمودن معیارهای موجود برای ارتقاء رتبه های علمی خود توانسته اند ظرفیت های کاری و علمی خود را ارتقا بخشند جدول ذیل گویای این امر می باشد:

جدول ۳: تعداد/اساتید به تفکیک جنسیت و رتبه علمی

	پوهیالی	پوهنیار	نامزد	پوهنیار	پوهنمل	پوهندوی	مجموع
ذکور	۰	۱	۱	۷	۱	۰	۹
اناث	۰	۰	۰	۲	۰	۱	۳
مجموع	۰	۱	۱	۹	۱	۱	۱۲

نظر به جدول فوق از کل تعداد اعضای کادر علمی پوهنهی کمپیوتر ساینس ، ۱ تن دارای رتبه علمی پوهنیار، ۹ تن دارای رتبه علمی پوهنیار، ۱ تن دارای رتبه علمی پوهنمل و ۱ تن دارای رتبه علمی پوهندوی هستند.

با توجه به گراف ذیل ۸٪ رتبه علمی نامزد پوهنیار، ۷۴٪ رتبه علمی پوهنیار، ۸٪ رتبه علمی پوهنمل و ۱۰٪ رتبه علمی پوهندوی دارند.

گراف ۴: درصد استادان پوهنهی کمپیوتر ساینس به تفکیک رتبه علمی

پوهنهی کمپیوتر ساینس در چند سال اخیر تلاش جدی نموده تا استادان را در برنامه های ارتقاء ظرفیت معرفی نماید و به خاطر رسیدن به این مهم توامیت های را در سطح خارجی به امضا رسانده است. بطور کل برنامه های موجود ارتقاء ظرفیت برای اعضای کادر علمی پوهنهی کمپیوتر ساینس را میتوان به دو دسته برنامه های بلند مدت و کوتاه مدت تقسیم نمود. این برنامه های بیشتر به منظور اعزام اساتید به تحصیل در مقطع دکترا و ماستری بوده است. لیست توامیت های پوهنهی کمپیوتر ساینس با نهادها و کشورهای خارجی از این قرار است:

جدول ۴: توامیت ها و برنامه های پوهنهی هرات

رد	موضوع توامیت	تمویل کننده	معیاد قرارداد	چگونگی اجرا	ملاحظه
۱	تفاهم نامه همکاری جهت اعطای بورس های تحصیلی	پوهنتون تخنیکي برلین - آلمان	۲۰۱۴	معرفی ۵ استاد برای گذراندن دوران تحصیلی در مقطع لیسانس	

۲	تفاهم نامه همکاری جهت اعطای بورس های تحصیلی	پوهنتون تخنیکي برلین - آلمان	۲۰۱۰	اعزام ۶ تن از استادان به منظور سپری نمودن دوره ماستری به کشور آلمان
۳	تفاهم نامه همکاری جهت اعطای بورس های تحصیلی	پوهنتون تخنیکي برلین - آلمان	۲۰۱۶	اعزام ۲ تن از استادان به منظور سپری نمودن دوره ماستری به کشور آلمان
۴	تفاهم نامه همکاری جهت اعطای بورس های تحصیلی	پوهنتون تخنیکي برلین - آلمان	۲۰۱۶	اعزام ۳ تن از استادان به منظور سپری نمودن دوره دکتورا به کشور آلمان

از جمله برنامه های فعال در این زمینه عبارتند از برنامه های کوتاه مدت برای ارتقاء ظرفیت اعضای کادر علمی به شمول اعزام به سفر های کوتاه مدت علمی برای آموزش روش های تحقیق و آموزش الکترونیک و کورس های تخصصی و اشتراک در ورکشاپ ها و سمینار های برای اعضاء کادر علمی در مورد روش تدریس؛

پوهنهی کمپیوتر ساینس جهت افزایش ظرفیت های علمی و تحقیقی اعضای کادر علمی پوهنهی کمپیوتر ساینس با چالش مواجه میباشد، اهم این چالش ها عبارت اند از :

- کمبود اعضای کادر علمی و اداری در سطح پوهنهی و مصروفیت بیش از حد استادان به کارهای اداری که مانع انجام تحقیقات علمی می شود؛
- پایین بودن میزان مبادلات علمی بین پوهنتون ها در سطح ملی و بین المللی و انحصار توأمیت ها به اعزام استادان برای ادامه تحصیل؛
- کمبود فرصت های مطالعاتی برای استادان به دلیل تعداد زیاد مکلفیت درسی و اداری اساتید؛

- اعزام نشدن تعدادی از استادان به برنامه های تحصیلی مطابق به تخصص و رشته مربوطه؛
- کمبود فرصت های مناسب برای ارتقاء ظرفیت استادان اناث؛

برنامه ها :

به منظور رفع چالش های موجود و رسیدن به اهداف مورد نظر پیشنهادهای ذیل را میتوان مطرح نمود:

- اعزام استادان به کنفرانس های علمی داخلی و خارجی مبتنی بر تخصص و رشته مربوطه؛
- جذب اساتید با توجه به رشته تخصصی آنها؛
- ایجاد زمینه دکترا برای اساتید باتوجه به تخصص و توانایی آنها؛
- افزایش زمینه سفرهای کوتاه مدت در رشته تخصصی اساتید برای بالا بردن توانایی آنها؛
- ایجاد زمینه های لازم برای افزایش جذب اساتید جدید؛
- دعوت از استادان داخلی و خارجی در مقطع دکترا و ماستری جهت تدویر ورکشاپ های ارتقا ظرفیت مثل روش تحقیق و غیره؛
- اعزام استادان به برنامه کوتاه مدت ارتقاء ظرفیت در زمینه روش تحقیق و مدیریت پروژه؛
- ارتقاء مهارت، های نظری و عملی استادان در زمینه روش تحقیق و مدیریت برنامه های تحقیقاتی؛
- ایجاد کمیته برنامه ریزی برای شروع برنامه های ماستری و این کمیته پلان واضح پنج ساله؛

۶.۳ تحقیقات علمی و پلان گذاری

در جهان امروز پیشرفت و توسعه کشورها بر مبنای علم و دانش استوار است . تحقیق یا تولید دانش مهم ترین فعالیت تحصیلات عالی است. تحقیق، فعالیت عقلانی و فرایندی خردمندانه و منظم است که به بازنگری، نقد و خلق اندیشه منجر می شود که معمولاً با پرسش یا پرسش هایی آغاز و با پاسخ یا پاسخ هایی نسبتاً قانع کننده به پایان می رسد. البته این پایان نسبی است و خود در واقع آغازی به طرح پرسش یا پرسش هایی جدیدتر و ارائه پاسخ یا پاسخ هایی پیچیده تر و سبب حرکت از سطح به عمق منجر می شود. تحقیق سبب توسعه جامعه و همه وجوه و ابعاد اجتماعی، سیاسی و اقتصادی آن می شود طوری که می توان گفت تحقیق یکی از اصلی ترین و مستمرترین عوامل و شاخص های توسعه هر جامعه به شمار می رود. به همین جهت بین عملکرد یک جامعه و درجه پیشرفت تحقیق در هر جامعه و سطح توسعه آن جامعه ارتباط وجود دارد.

پوهنهی کمپیوتر سانس در چوکات پوهنتون هرات وظیفه تربیه افراد متخصص، محقق و عرضه خدمات تکنالوژی معلوماتی را بدوش دارد. تربیه افراد، تحقیق و عرضه خدمات تکنالوژی معلوماتی نظربه امکانات به کمک اعضای کدر علمی (استادان) و منسوبین اداری پوهنهی با در نظر داشت لوايح و مقرره های که از جانب مقام محترم وزارت تحصیلات عالی وضع میگردد صورت میگیرد. بدین منظور پوهنهی کمپیوتر ساینس کمیته تحقیقات پوهنهی را به منظور انجام مطالعات و تحقیقات بنیادی و کاربردی مورد نیاز جامعه و برای توسعه ای دانش در سطح ملی در چوکات پوهنهی کمپیوتر ساینس با سه نفر عضو که متشکل از استادان این پوهنهی میباشد تاسیس نموده است. کمیته تحقیق در جهت ارتقا سطح کیفی توانمندی های تحقیقی و انجام تحقیقات مورد نیاز پوهنهی و جامعه، تخصص گرایی، تعهد، نوآوری در فعالیت های تحقیقی، تأکید بر روحیه باورمندی، همکاری و کار گروهی فعالیت می نماید. بر این اساس کمیته تحقیقات علمی پوهنهی کمپیوتر ساینس در زمینه انجام تحقیقات علمی دارای وظایف اصلی به شرح ذیل میباشد:

- تحقیق و ارزیابی مقالات علمی، پروپوزل های تحقیق، سمینارهای علمی و رساله های علمی اعضای کادر علمی.

- سفرها، سمینارها و کنفرانس های علمی و تحقیقی:

- معرفی استاد برای اعزام به سفر علمی بنا به موضوع سفر و تخصص استاد؛

- بررسی دستاوردها و مفیدیت سفرها و کنفرانس ها؛

- ارزیابی و بررسی گزارش کامل از سفر های علمی.

- نیاز سنجی و پروژه یابی:

- جستجو، تشویق و ترغیب مراجع تمویل کننده؛

- تهیه و جمع آوری پروپوزل ها؛

- تعیین محل اجرای پروژه ها؛

- تعیین اشخاص اجرا کننده؛

- جذب منابع مالی پروژه ها؛

- تنظیم، رهنمایی و مساعدت امورات تحقیق پوهنهی

- فراهم نمودن تسهیلات جهت تحقیق برای اعضای کادر علمی

- تهیه اسناد و گزارش های تحقیقاتی به مراجع ذیربط

- برقراری و تحکیم روابط و همکاری متقابل با موسسات علمی و تحقیقاتی
- تشویق محصلان به منظور انجام پروژه‌های تحقیقی

اهداف:

کمیته تحقیقات علمی پوهنهی به تاسی از پلان پوهنتون هرات و اهداف معینه در آن اهداف خویش را در بخش ارتقاء سطح توانمندی‌های تحلیلی و تحقیقی اعضای کادر علمی پوهنهی و محصلان و ارتقاء فعالیت‌های ترویجی، علمی و تحقیقی متناسب در بخش تکنالوژی معلوماتی تعیین و تدوین مینماید. کمیته تحقیقات علمی دارای اهداف ذیل می‌باشد:

- ارتقاء سطح توانمندی‌های تحلیلی و تحقیقی اعضای کادر علمی پوهنهی و محصلان
- ارتقاء فعالیت‌های ترویجی، علمی و تحقیقی متناسب با رشته
- تلاش در جهت انکشاف همکاری‌های علمی، تحصیلی و تحقیقاتی با مراکز ذیربط
- با وجود اهمیت و نیاز مبرم جامعه به تولید علم و تحقیق چالش‌هایی مانع نهادینه کردند تحقیقات در سطح پوهنهی گردیده است و زمینه را در امر تحقیق برای اعضای کادر علمی مشکل ساخته است اهم مشکلات در این زمینه عبارتند از:
- کمبود اختصاص وجوه کافی در بودجه ملی به منظور انجام برنامه‌های تحقیقاتی؛
- نبود حمایت و تشویق کافی از تحقیقات استادان و محصلان از جانب وزارت تحصیلات عالی؛
- ناکافی بودن تجهیزات و امکانات برای انجام تحقیقات علمی در سطح پوهنتون‌ها از جمله ناکافی بودن دسترسی اعضای کادر علمی به منابع علمی جدید و کتابخانه‌های معتبر بین‌المللی؛
- کم بودن فرصت‌های تحقیقاتی و مطالعاتی اعضای کادر علمی؛
- ناکافی بودن روابط آکادمیک و توأمیت علمی با پوهنتون‌های بین‌المللی و مراکز تحقیقاتی در زمینه طرح و انجام تحقیقات علمی؛
- نبود استقبال کافی و تمایل موسسات دولتی، غیردولتی و مراکز صنعتی برای بکارگیری نتایج حاصله از تحقیقات علمی و اخذ خدمات مشورتی،
- کمبود ارتباط اعضاء کادر علمی دانشگاه‌ها با محیط‌های کاری و مراکز تحقیقاتی؛

برنامه‌ها

با توجه به موارد فوق‌الذکر و در این برهه از زمان که تحقیق و تولید علم می‌تواند در راستای دستیابی کشور به رشد و توسعه پایدار، کسب درآمد و همچنین حل مشکلات و چالش‌های موجود نقش مهمی ایفا نماید. موارد زیر می‌بایست در حوزه تحقیق و پلانگذاری مورد توجه قرار گیرد:

- تعیین اولویت‌های تحقیقاتی کشور در مقاطع زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت و تدوین پالیسی تحقیقاتی به منظور هدفمند ساختن تحقیقات و مشخص ساختن نیازهای تحقیقی در سطح ملی و منطقه‌ای؛
- سامان‌دهی طرح‌های تحقیقاتی اساتید، منوگراف‌های دوره لیسانس و تیزس ماستری و جهت‌دار نمودن موضوعات انتخابی براساس پالیسی تحقیقاتی کشور
- جستجوی منابع مالی جهت دستیابی به کانال دائمی تمویل پروژه‌های تحقیقاتی استادان و محصلان؛
- نهادینه کردن تحقیقات مشترک بین پوهنهی ها ، مؤسسات تحصیلات عالی، پوهنهی‌ها در داخل کشور و در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی و ترویج فرهنگ تحقیقات مشترک ملی و بین‌المللی؛
- تلاش در جهت ارتقای مستمر کمی و کیفی تجهیزات و امکانات تحقیقاتی و تسهیل امکان دسترسی محققان به منابع علمی و تجهیزات تحقیقاتی؛
- جستجوی امکانات و تسهیل زمینه سهم‌گیری و اشتراک اعضای کادر علمی و محصلان در کنفرانس‌های داخلی و خارجی؛
- حمایت از برنامه‌های تحقیقی و کنفرانس‌های علمی در سطح ملی ، منطقه‌ای و بین‌المللی؛
- فراهم ساختن زمینه نشر مقالات علمی استادان در مجله‌های معتبر بین‌المللی؛
- تاسیس کتابخانه دیجیتال در سطح پوهنهی.
- تحکیم و تقویت روابط آکادمیک و امضای توأمیت‌ها با پوهنتون‌های بین‌المللی و مراکز تحقیقاتی در زمینه طرح و اجرای تحقیقات علمی مشترک
- معرفی لینک‌های علمی و کتابخانه‌های الکترونیک به استادان و محصلان
- مشوره‌دهی برای استادان تازه کار در امر تحقیق و معرفی آنها به سیمینارهای تحقیق در سطح پوهنهی و پوهنتون
- تشویق استادان جهت انجام تحقیقات و تشویق آنها برای انجام تحقیقات گروهی

- تشویق ویژه از استادانی که در سطح بین المللی مقالاتی داشته اند

۶.۴ تحصیلات فوق لیسانس

یکی از اهداف مهم نهاد های آموزش بالا بردن سویه تحصیلی مردم کشور می باشد. پوهنهی کمپیوتر ساینس با درک نیاز ها جامعه امروزی، راه اندازی دوره فوق لیسانس در رشته کمپیوتر ساینس را امر ضروری پنداشته و همواره تلاش دارد تا به این هدف هر چه زودتر نایل گردد. در حال حاضر، یک تن از اساتید پوهنهی کمپیوتر ساینس دوره دوکتورا خویش را تکمیل نموده و در پوهنهی حضور دارند و سه تن دیگر در آستانه تکمیل پروگرام دوکتورا خویش هستند. پوهنهی کمپیوتر ساینس تا دو سال دیگر دارای ظرفیت کافی برای راه اندازی تحصیلات فوق لیسانس می باشد. برای پیشبرد ایجاد دوره فوق لیسانس در قالب پوهنهی کمپیوتر ساینس موارد ذیل باید انجام پذیرد:

- نیاز سنجی راه اندازی این دوره
 - اعزام اساتید به دوره های دکترا
 - جذب کادر علمی جدید برای تحصیلات لیسانس (برنامه موجود)
 - تحلیل ظرفیت ها، نیاز جامعه و بازار امروز بمنظور انتخاب رشته اختصاصی ماستری
 - ترتیب و تدوین کاریکولم
 - جذب کادر اداری
 - ارتقا سویه تحصیلی اعضا کادر علمی
- با وجود این که پوهنهی طرح ها و برنامه های زیادی برای ایجاد دوره های فوق دارد اما باید خاطر نشان ساخت که هنوز هم پوهنهی برای اجرای برنامه ها با مشکلات و چالش های زیادی روبه رو می باشد که اهم این مشکلات قرار ذیل است:

- کمبود کادر علمی متخصص و مجرب در اکثریت پوهنهی ؛
- کمبود کتب معتبر و علمی (کمبود کتابخانه های علمی و معتبر) برای شروع دوره ماستری؛
- کمبود دسترسی به منابع علمی و معتبر جهانی؛
- کمبود فضا و امکانات برای شروع برنامه؛
- کمبود منابع مالی و نبود تخصیص بودجه در این زمینه؛

- برای حل مشکلات می توان برنامه های ذیل را ارائه نمود:
- اعزام استادان به سفرهای کوتاه مدت و بلند مدت ارتقاء ظرفیت؛
- ایجاد توامیت های بیشتر با پوهنتون ها و نهادهای بین المللی در زمینه ارتقاء ظرفیت؛
- درخواست بست های کادری بیشتر به منظور رفع مشکلات؛
- فراهم نمودن تبادله استادان در بین پوهنتون های داخلی و پوهنتون های بین المللی؛
- معرفی اساتید به ورکشاپ های روش های نوین تدریس؛
- جستجوی امکانات و تسهیل زمینه سهم گیری و اشتراک اعضای کادر علمی و محصلان در کنفرانس های داخلی و خارجی؛
- فراهم اوری زمینه استفاده از کتابخانه های الکترونیک بین المللی برای استادان و محصلان دوره ماستری و دکترا؛

۶.۵ توسعه کریکولم

یکی از مهم ترین عناصر در نظام تحصیلات عالی و پوهنتون ها و پوهنهی ها کریکولم ها یا برنامه های درسی هستند که نقش تعیین کننده و غیر قابل انکاری را در راستای تحقق اهداف و رسالت های آموزش عالی از نظر کمی و کیفی ایفا میکنند. انکشاف کریکولم براساس اهداف کلان پوهنهی صورت می گیرد و پروسه ای دوامدار می باشد و همه استادان، محصلان و فارغ التحصیلان و شرکت های که در بخش کمپیوتر ساینس و تکنالوجی معلوماتی فعالیت می کنند، در آن سهیم می باشند. با توجه به تغییرات روزمره و سریع در جامعه، نیازهای محصلان نیز تغییر می کند؛ برنامه انکشاف و ارزیابی کریکولم باید جامع و دراز مدت طرح گردد تا نیازمندی های محصلان را به نحو احسن برآورده سازد. برنامه ذیل براساس اهداف پوهنهی ایجاد گردیده، دایمی می باشد و تغییرات و تجدیدنظرها را از طریق همه افراد ذیدخل جمع می نماید.

کمیته نصاب پوهنهی با مدیریت یک استاد با تجربه و اشتراک حداقل آمرین هر دیپارتمنت تاسیس گردیده است؛ اعضای این کمیته سالی یکبار و در شروع سمسٹر بهاری مشخص می گردد. جلسات کمیته نصاب هر سمسٹر دوبار برگزار می گردد؛ مرتبه اول بعد از ارزیابی های آمرین دیپارتمنت ها از روند تدریس (هفته دهم) و مرتبه دوم بعد از ختم سمسٹر می باشد. تغییرات نصاب پوهنهی طبق طرز العمل کمیته نصاب پوهنتون، در سه رده تغییر خرد، متوسط و بزرگ

انجام و طی مرحله خواهد شد؛ به علاوه هر سه سال یکبار نیز پلان بازبینی کلی صورت خواهد گرفت. مکانیزم م شرح تغییرات فوق در طرزالعمل کمیته نصاب پوهنتون هرات درج گردیده است.

پوهنهی کامپیوتر ساینس - برای بازبینی نصاب - برای هر سال تحصیلی اهداف ذیل را تعریف نموده است. هر تغییر در نصاب باید بر مبنای این اهداف باشد:

- سال اول: رسیدن به پاسخ این سوال که (کامپیوتر چگونه کار میکند؟)
- سال دوم: استفاده بهینه از ظرفیت کامپیوتر
- سال سوم: یادگیری موضوعات تخصصی در رشته های مختلف
- سال چهارم: تطبیق موضوعات تخصصی جهت رفع نیازمندیهای جامعه و بازار

برنامه‌ها

در بخش تغییرات بزرگ فعالیتهای ذیل انجام خواهد شد:

- نشست سالانه و نیازسنجی از شرکتهای و موسساتی که در زمینه تکنالوجی و کامپیوتر ساینس فعالیت دارند و شرکت هایی که نیروهای کاری خود را از این رشته استخدام می نمایند.

- نشست سالانه و نیازسنجی از فارغان سالهای گذشته پوهنهی و جذب نظریات ایشان در مورد پیشنهادات برای تغییر؛

- مرور گزارشهای جلسات ماهوار رییس پوهنهی با نمایندگان صنوف در مورد پیشرفت دروس و جمع بندی نظرات ایشان در مورد پیشرفت پلان های درسی و پیشنهادات و انتقادات ایشان؛

- مطالعه گزارش های آمرین دیپارتمنت ها از ارزیابی تدریس هر مضمون در ختم سمستر و جمع بندی چالشها و پیشنهادات مرتبط با نصاب؛

- مطالعه گزارش جلسات دیپارتمنت ها و جمع بندی چالشها و پیشنهادات.

در بخش تغییرات متوسط فعالیت های ذیل انجام خواهد شد:

- (مرور گزارشهای جلسات ماهوار رییس پوهنهی با نمایندگان صنوف در مورد پیشرفت دروس و جمع بندی نظرات ایشان در مورد پیشرفت پلان های درسی و پیشنهادات و انتقادات ایشان

- مطالعه گزارش های آمرین دیپارتمنت ها از ارزیابی تدریس هر مضمون در ختم سمستر و جمع بندی چالشها و پیشنهادات مرتبط با نصاب
- مطالعه گزارش جلسات دیپارتمنت ها و جمع بندی چالشها و پیشنهادات این سه مورد تکرار بالا است)
در بخش تغییرات کوچک نیز فعالیت های ذیل انجام خواهد شد:
- مطالعه گزارش جلسات دیپارتمنت ها و جمع بندی چالشها و پیشنهادات
در بخش بازبینی کلی نیز فعالیت های ذیل صورت خواهد گرفت:
- مرور اهداف و برنامه های استراتژیک علمی پوهنهی در سطح شورای علمی پوهنهی و همراهی کمیته نصاب پوهنهی و مباحثه در مورد تغییرات آن؛
- مرور اهداف استراتژیک دیپارتمنتها در داخل دیپارتمنت ها و همراهی کمیته نصاب پوهنهی و مباحثه در مورد تغییرات آن
- تهیه پرسشنامه در سه سطح استاد، فارغ التحصیل و شرکت ها و کار آفرینان جهت جمع آوری نظرات ایشان
- تمام مراحل که در تغییرات بزرگ انجام می شود.
- کمیته نصاب پوهنهی - در هر چهار نوع تغییر فوق - بعد از مطالعه اطلاعات فوق در مورد تغییرات در مضامین و تعداد کردیتهای مضامین و محتوای درسی، براساس اهداف استراتژیک پوهنهی و اهداف سالانه ای که برای هر سال درسی طراحی گردیده، تصمیم می گیرد.

۶.۶ تضمین کیفیت و اعتبار دهی

پوهنهی کمپیوتر ساینس به خاطر ارتقای کیفیت سازمانی دارای کمیته تضمین کیفیت و اعتبار دهی است. این نهاد اکادمیک از این کمیته برای ارتقای کیفیت و اخذ اعتبار لازم اکادمیکی بر اساس معیار های قبلاً تعریف شده تضمین کیفیت استفاده می نماید. این کمیته وظیفه نظارت و ارزیابی و ارتقای کیفیت تدریس، تحقیق، خدمات و ارتقای ظرفیت در سطح پوهنهی کمپیوتر ساینس را برعهده داشته و برای ارتقای دانش تحصیلی توأم با مهارت های مسلکی جهت نیل به اخذ اعتبار از طرف وزارت تحصیلات عالی عملاً فعالیت می نماید.

۶.۷ تهیه مواد درسی

پوهنهی کامپیوتر ساینس پوهنتون هرات شامل دیپارتمنت های ارتباطات و سیستم های عامل (نتورک)، سیستم های معلوماتی و دیتابیس و سافت ویر انجینریگ (سافت ویر) میباشد. صنف اول و دوم شامل ۱۱ مضمون بصورت عمومی برای هر سه دیپارتمنت تدریس میگردد. دیپارتمنت دیتابیس، نتورک و سافت ویر اینجینریگ هر یک دارای ۱۶ مضمون میباشد. در شروع هر سمستر برای مضمین متذکره (مراجعه گردد به بخش کاریکلم پوهنهی) مطابق به معیار های جهانی سافت آخرین نسخه کتاب ها با تاییدی دیپارتمنت به حیث Text Book در اختیار محصلین قرار میگیرد. برعلاوه کتاب اصلی، مقالات و تحقیق های مربوط، بعضا ویدیو های آموزشی، و نرم افزار ها در جریان دروس در اختیار محصلین قرار میگیرد. پوهنهی در تلاش است تا با استفاده از فرصت ها در قسمت تهیه مواد درسی اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. استفاده از کتب معتبر علمی درسی (Text Books) داخلی و خارجی.
۲. نظارت از کتاب های (Text Book) توسط آمرین دیپارتمنت ها در شروع هر سمستر
۳. تهیه مواد درسی مبتنی بر اهداف دیپارتمنت و پوهنهی
۴. استفاده از نرم افزار های شبیه سازی و مجازی سازی برای درک بیشتر مطالب
۵. فراهم سازی اینترنت پر سرعت و خدمات نتورک
۶. طرح ایجاد دسترسی به منابع کتابخانه های دیجیتالی و آنلاین (مراجعه گردد به بخش تجهیز کتابخانه)
۷. مجهز نمودن کتابخانه پوهنهی کامپیوتر ساینس از لحاظ منابع تحقیقاتی و معلوماتی و مجهز شدن به سیستم های روز کتابداری در جهان

۶.۸ استفاده از تکنالوژی (آموزش الکترونیک)

آموزش یکی از مهمترین ارکان نظام های اجتماعی به شمار میرود. به تناسب گسترش مهارت های کار و زندگی در شرایط کنونی، نظام آموزش هر جامعه ای نیاز به ارتقاء کمی و کیفی دارد. در عصر حاضر گسترش سریع شبکه های محلی در سازمان ها و هم چنین افزایش روز افزون کاربران اینترنت موجب پدیدار شدن چشم اندازهای نو در آموزش اثربخش و خلاقانه با بهره گیری از ظرفیت های مبتنی بر آموزش الکترونیکی گردیده است. از آنجا که کشور ما نیز در مقوله آموزش به دنبال رسیدن به معیارهای جهانی و منطقه ای است، در آن نمیتوان نقش آموزش الکترونیک را نادیده

گرفت. از چندی بدین سو تلاش های در جهت استقرار این سیستم آموزشی در سطح وزارت تحصیلات عالی افغانستان هم صورت گرفته است. پوهنهی کمپیوتر ساینس نیز در بخش آموزش الکترونیک از سالهای پیش فعالیت های نامنجم و محدودی داشته است؛ براساس اهداف استراتژیک پوهنهی، فعالیت در بخش آموزش الکترونیک باید منسجم و وسیع تر گردد. خوشبختانه با توجه به وجود ظرفیت های موجود در پوهنهی، عرضه خدمات در سطح پوهنهی امکان پذیر می باشد.

ارایه خدمات آموزش الکترونیک نیازمند بستر مناسب تکنالوجی معلوماتی می باشد. پوهنهی کمپیوتر ساینس در این بخش نیز امکانات و ظرفیت های مناسبی دارد و در عرضه خدمات تکنالوجی در سطح پوهنتون هرات پیشرو می باشد. با این وجود نظر به تغییر اهداف، برنامه ها و سیستم ها نیاز به بهروزرسانی و گسترش خدمات بیش از پیش مشهود می باشد.

کمیته آموزش الکترونیک پوهنهی با مدیریت یک استاد با تجربه و اشتراک حداقل ۴ استاد تشکیل میگردد؛ اعضای این کمیته سالی یکبار و در شروع سمستر بهاری مشخص می گردد؛ استاد مسوول تیم تخنیکی پوهنهی نیز - که فعالیت های مربوط به خدمات تکنالوجی معلوماتی را پیش می برد- باید عضو کمیته می باشد. (جلسات کمیته آموزش الکترونیک هر سمستر دوبار برگزار می گردد؛ مرتبه اول بعد از ارزیابی های آمرین دیپارتمنت ها از روند تدریس (هفته یازدهم) و مرتبه دوم بعد از ختم سمستر می باشد. این بخش تکرار است)

اهداف:

پوهنهی کمپیوتر ساینس برنامه آموزش الکترونیک را به دلیل رسیدن به اهداف ذیل برگزار نمود:

- محصل محور شدن پروسه آموزش؛
- شریک ساختن یافته ها و سهمیم شدن در پروسه آموزش جهانی؛
- متعارف و متداول ساختن تکنالوژی معلوماتی و ارتباطی در محیط آموزش؛
- زمینه سازی آموزش برای هموطنانی که خود را با محدودیت های صنف های درسی رو در رو عیار ساخته نمیتوانند؛
- ارتقای کیفیت آموزش و تحقیق در نهادهای تحصیلی کشور.

برنامه ها

پوهنهی کمپیوتر ساینس در عرضه خدمات ابتدایی آموزش الکترونیک فعالیت داشته، فعالیت های خود را در بخش های ذیل گسترش خواهد داد:

غنی سازی

- استفاده بهینه از تکنالوجی های موجود در تدریس، ارتباطات با محصلان و پیشبرد کارهای اداری
- ایجاد سیستم مدیریت کورسها جهت افزایش دسترسی محصلان به مواد درسی و غیر درسی
- ایجاد سیستم ثبت نام محصلان و مکانیزه ساختن ثبت اطلاعات دوره تحصیلی ایشان
- نگهداشت سیستم مدیریت کتابخانه
- استفاده از سیستم های نرم افزاری جهت مدیریت بهتر فعالیت های روزمره استادان
- استفاده از سیستم های آموزشی مانند Spoken tutorial و Lecture capture

مختلط

- استفاده از سیستم های مدیریت کورسها جهت افزایش دسترسی
- ارایه کورسها به دیگر پوهنهی ها/پوهنتون ها به صورت نیمه حضوری
- عرضه مواد از طریق سیستم های آنلاین جهت دسترسی بیرون از پوهنتون به مواد

آنلاین

- برگزاری صنوف آنلاین برای متقاضیان داخلی و خارجی

خدمات تکنالوجی معلوماتی

- فعال سازی و نگهداشت وبسایت پوهنهی
- عرضه خدمات اینترنتی وسیع تر به استادان و محصلان
- عرضه سرویسهای نرم افزاری بهروز در لابراتوارها
- تهیه نیازمندیهای سخت افزاری جهت ارایه و ثبت لکچرها ، و دسترسی به آنها

- برگزاری برنامه های فوق نیازمند همکاری آمریت های نشرات و تکنالوجی معلوماتی، کمیته آموزش الکترونیک، بورد تکنالوجی معلوماتی و پوهنهی ژورنالیزم می باشد. تصمیم در مورد انتخاب مضمون و جزییات برگزاری کورسها - به جهت درآمدزایی برای پوهنهی - برمبنای برنامه های استقلالیت مالی پوهنهی اخذ می گردد.

۷ دسترسی به تحصیلات عالی

پوهنهی کامپیوتر ساینس از چندین سال به این سو از تعمیرهای پوهنهی انجینری و پوهنهی اداره و پالیسی عامه منحصیث صنوف درسی استفاده میکند و این باعث شده تا اساتید و محصلان با مشکلات زیادی مواجه شوند، ولی صنوف دیپارتمنتهای سه گانه با یک انسجام کامل و بدون وقفه به پیش میرود. اما خوشبختانه در سال ۱۳۹۷ تعمیر مخصوصی به پوهنهی کامپیوتر ساینس اختصاص داده شده است که با تکمیل شدن کار این تعمیر سهولت های زیادی به اساتید و محصلان فراهم خواهد شد. پوهنهی کامپیوتر ساینس دارای کادر علمی جوان و متخصص در سه دیپارتمنت سافت ویر انجینیرینگ، مدیریت اطلاعات و شبکه می باشد. مضامین این پوهنهی جنبه های متفاوت علوم تکنالوژی را تحت پوشش قرار میدهد و این باعث شده تا عده ای کثیری به این پوهنهی روی بیاورند حتی بیشتر از ۵۰ فیصد محصلان این پوهنهی از ولایات دور دست میباشند. ارایه سمینارها، برگزاری صنوف آنلاین، رهنمایی محصلین در پروژه های کاربردی در جامعه، آماده ساختن محصلین در رقابت های سطح کشور و سیرهای علمی در بازار کار جز اولویت های کاری پوهنهی کامپیوتر ساینس میباشد. مدیریت تدریسی پوهنهی در بخش انسجام کارهای اداری (ثبت نام، حاضری، اسناد، و سوابق محصلین و فارغان) فعالیت می نماید.

پوهنهی کامپیوتر ساینس دارای دو لابراتوار میباشد که محصلان حداکثر استفاده را از لابراتوارها می نمایند. هر لابراتوار مجهز به کامپیوترها، پراجکتور و اینترنت می باشد که محصلان جهت انجام کارهای عملی و تحقیقی از امکانات ذکر شده استفاده می کنند. برای معلومات بیشتر در مورد لابراتوارها به بخش "تجهیز لابراتوار" مراجعه شود. پوهنهی کامپیوتر ساینس برخلاف دیگر پوهنهی ها به لابراتوار معیاری، امکانات و تجهیزات ویژه و اینترنت پر سرعت نیاز دارد که فعلا تمام محصلین از آن محروم میباشند. ایجاد لابراتوار مجهز و استاندارد و افزایش پهنای باند اینترنت جز اولویت کاری پوهنهی میباشد. پوهنهی کامپیوتر ساینس برای حفظ و مراقبت از وسایل لابراتوار، مدیریت شبکه موجود در لابراتوارها، ایجاد تسهیلات در لابراتوار، مرکزی را تحت نام مدیریت شبکه ایجاد کرده است که دارای وظایف ذیل میباشد:

- حفظ و مراقبت از وسایل لابراتوار
- حل مشکلات سخت افزاری و نرم افزاری محصلان
- برگزاری صنوف تقویتی بخصوص در فصل زمستان
- معرفی ابعاد مختلف پوهنهی برای محصلان جدید الشمول

پوهنهی کامپیوتر ساینس دارای کدام کمیته خاصی برای مشوره دهی نمی باشد ولی برای محصلان جدید الشمول استاد رهنما تعیین می شود که مشوره های لازم را به محصلان میدهد.

یکی از لسان های که برای پیش برد دروس پوهنهی کامپیوتر ساینس نیاز است و یک پیش نیاز برای هر محصل جدید الشمول پنداشته میشود، انگلیسی میباشد که برای تقویت لسان انگلیسی محصلان ، به مدت دو سمستر مضمون انگلیسی به ایشان تدریس میشود.

برنامه ها:

دسترسی به خدمات و ابزار های تحصیلات عالی از جمله بارز ترین اصل ها در رشد و شگوفایی تحصیلات عالی در کشور میباشد. برای حفظ و انکشاف خدمات دسترسی به تحصیلات عالی پوهنهی کامپیوتر ساینس برنامه های زیر را برای رسیدن به اهداف و رسالت خویش در پیش خواهد گرفت.

- ساخت تعمیر و یا صنوف درسی معیاری (مراجعه گردد به بخش زیر ساخت ها)
- انکشاف صنوف تقویتی زمستانی
- برگزاری صنوف تقویتی با ویژه گی های موثر تر و متفاوت تر
- برنامه ریزی پروگرام های رقابتی در سطح پوهنهی
- برنامه ریزی پروژه های مختلف برای محصلان در سطح پوهنهی و ولایت
- انکشاف برنامه های مشورتی (بشمول استاد رهنما)
- انکشاف برنامه های کمیته نظم و دسپلین جهت برقراری فضای مناسب
- انکشاف برنامه های فرهنگی و ورزشی
- ایجاد لابراتوار مجهز با تمام امکانات جهت رفع مشکلات تمام محصلین از دیپارتمنت های متفاوت (مراجعه گردد به بخش زیر ساخت ها)
- سیر های علمی جهت بازدید از بازار کار وابسته به دیپارتمنت های متفاوت
- انکشاف ارتباطات و توامیت ها با نهاد های مختلف (مراجعه گردد به بخش انکشاف توامیت ها)
- افزایش پهنای باند انترنت
- فراهم سازی خدمات نتورک

- برگزاري صنوف آنلاين توسط اساتيد

۸ زیرساخت ها

پوهنهی کمپیوتر ساینس از نظر فضا و زیر ساخت های آموزشی، اداری، فرهنگی، ورزشی و تفریحی کامل نبوده و توجه به صیر را ضرورت دارد. در حال حاضر، پوهنهی کمپیوتر ساینس از خود ساختمان مستقل ندارد و در ساختمان پوهنهی انجینری به فعالیت های اکادمیک خویش ادامه میدهد. این موضوع، پوهنهی کمپیوتر ساینس را با چالشها و کمبودی های فراوان مواجه داشته که در فراهم سازی محیط آموزشی و اداری کامل مشکلات متعددی را دارد. پوهنهی با وجود این کمبودی ها، از فضا موجود در دیگر پوهنهی ها و پوهنتون هرات در تمام امورات با تفاهم فی مابین استفاده اعظمی را انجام میدهد. بمنظور ارتقا زیر ساخت ها، اعمار ساختمان پوهنهی ضرورت اصلی شمرده میشود و در پلان اصلی پوهنهی میباشد.

تهیه و تجهیز صنف درسی، لابراتوارها و کتابخانه ها

تجهیز صنف درسی: پوهنهی کمپیوتر ساینس از صنف درسی ساختمان پوهنهی انجینری و ساختمان پوهنهی اداره و پالسی عامه استفاده مینماید. این صنف در حال حاضر مجهز به چوکی و تخته سفید و پروجکتور میباشد. با توجه به پلان استراتژیک و فرصت های پوهنهی در تلاش انجام دادن نکات زیر بمنظور ارتقا کیفیت صنف درسی میباشد.

- رعایت معیار یک متر مربع جای برای هر محصل در یک صنف درسی و یا لابراتوار

- حفاظت داشته های کنونی

- معیاری ساختن صنف لکچر و کار عملی

- فراهم سازی اینترنت در صنف

تجهیز لابراتوارها: در حال حاضر پوهنهی کمپیوتر ساینس دارای دو کمپیوتر لب هر یک شامل ۱۵ عدد کمپیوتر مجهز به سیستم عامل لیونکس و نرم افزار ها مورد نیاز محصلان کمپیوتر ساینس و اینترنت با سرعت ۲ م بی در ثانیه (اشتراکی) میباشد. البته محصلان اجازه دارند تا لپتاب های شخصی خویش را نیز متصل به اینترنت نموده و از خدمات شبکه و اینترنت پوهنهی استفاده کنند. این دو کمپیوتر لب به سنده نیازمندی های پوهنهی نبوده و هر سه دیپارتمنت ضرورت وافر به لابراتواری تخصصی دارند و بالا بردن ظرفیت آنها و تجهیز نمودن آنها به خدمات بیشتر و اینترنت پرسرعت از ضروریات اصلی پوهنهی کمپیوتر ساینس شمرده میشود. در کنار تجهیز نبودن لابراتوارها، مشکل نبود تکنیشن های مجرب نیز محسوس بوده و در تجهیز لابراتوارها سرمایه گذاری های صورت گرفته و بسنده نبوده است.

ازین میان، دیپارتمنت ارتباطات و سیستم ها عامل (دیپارتمنت نتورک) در صدد ایجاد یک لابراتوار تخنیکی میباشد. این لابراتوار که بنام Router Lab ویا لابراتوار روتر میباشد که به گراف آزمایشی راه اندازی شده است. با خریداری سخت افزار های جدید، بهره برداری این لابراتوار بصورت آنی انجام پذیر بوده و به دیپارتمنت نتورک و دو دیپارتمنت دیگر موثریت زیادی خواهد داشت.

بصورت کل، پوهنهی کمپیوتر ساینس از فرصت ها استفاده خواهد نمود تا در تجهیز لابراتوار ها بصورت ذیل اقدامات جدی نماید.

- قدم اول: بالا بردن ظرفیت کمپیوتر لب ها فعلی از لحاظ تعداد کمپیوتر ها، خدمات نتورک و اینترنت
- قدم دوم: انکشاف لابراتوار در حال ساخت نتورک (Router Lab)
- قدم سوم: ایجاد لابراتوار های تخصصی برای دیپارتمنت ها

تجهیز کتابخانه: پوهنهی کمپیوتر ساینس دارای یک کتابخانه مشترک برای هر سه دیپارتمنت بوده که از لحاظ ظرفیت (کتابها و سیستم مدیریت) به درجه خوبی قرار دارد. پوهنهی در تلاش است تا با استفاده از فرصت ها موارد ذیل را بمنظور انکشاف و تجهیز کتابخانه در نظر بگیرد (ترتیب این پلان ها نظر به فرصت موجود قابل تغیر میباشد. مشکل نبود کتابدار نیز محسوس بوده.

- قدم اول: انکشاف هرچه بهتر سیستم نرم افزاری مدیریت کتابخانه (در حال حاضر سهولت های خوبی فراهم نموده است)

- قدم دوم: تجهیز نمودن آن با کتاب ها و مجله های علمی جدید
- قدم سوم: تامین ارتباط با نهاد های علمی

توسعه ساحات سبز و بهبود محیط زیست

پوهنهی کمپیوتر ساینس حفظ محیط زیست را امر بسیار ارزنده دانسته و با تمام نهادهای که دراین راستا فعالیت دارند اعلان همکاری مینماید. پوهنهی به نوبه خود برای حفظ محیط زیست از اقدامات زیر دریغ نخواهد کرد.

- سهم گیری در کانفرانس سالانه حفظ محیط زیست (مخصوصا در عناوین ضرر ها تکنالوژی بر محیط زیست)
- انجام تحقیقات در رابطه به حفظ محیط زیست

- سهم گیری در غرس نهال، زیبا کاری، پاک کاری و معیاری سازی محیط زیست
- ایجاد انگیزه برای سالم نگهداشتن محیط زیست

۹ تحلیل سوات SWOT

از مهمترین بخشهای هر پلان راهبردی شناخت نقاط قوت، ضعف، تهدیدات و فرصتها بوده تا با روشنی آن بتواند راهبردهای لازمه را تدوین نماید. با توجه به این مساله و برای درک عوامل موثر بر عملکرد یک سازمان، باید به نقاط قوت و ضعف خودمان پی ببریم، فرصت های پیش روی خودمان را بشناسیم و تهدید های احتمالی را به شیوه موثری مدیریت نماییم. به همین منظور برای تهیه پلان استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس از مدل هاروارد یا تحلیل SWOT استفاده شده است. این تحلیل یکی از جمله تکنیک های موثری می باشد که کمک می کند عوامل درونی و عوامل بیرونی موضوعات مربوط به سازمان را کنار هم بسنجیم و از ارتباط بین آنها به نفع خودمان استفاده نماییم. برای انجام این کار پوهنهی کمپیوتر ساینس از پرسش نامه ها و نظر خواهی از استادان، کارمندان و محصلان این پوهنهی استفاده نموده که سوالات پرسش نامه روی موضوعات ذیل متمرکز بوده اند:

- نقاط قوت پوهنهی شامل چه مواردی می شوند؟
- نقاط ضعف پوهنهی را شامل چه مواردی می شوند؟
- فرصتهای موجود که می توانند باعث توسعه پوهنهی کمپیوتر ساینس گردند شامل چه مواردی میشوند؟
- تهدید موجود که می توانند باعث کندی روند توسعه و انکشاف پوهنهی کمپیوتر ساینس گردند شامل چه مواردی میشوند؟

پس از جمع آوری نظریات و بررسی و بحث روی موضوعات، اعضای کمیته پلان استراتژیک پوهنهی با توجه به آنها قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و چالش های این پوهنهی مشخص و راهکارهایی برای آنها ارایه شده است. در این تحلیل موضوعات SWOT به ترتیب ذیل دسته بندی و سپس مورد تحلیل قرار گرفته اند:

عوامل داخلی سازمان:

- قوت ها (Strengths)

- نقاط قوت در مقایسه با رقبا تهیه می گردند و عبارت از عامل یا عواملی هستند که سازمان یا پوهنهی را از بقیه جدا نموده و می تواند به حیث برگ برنده در عرصه رقابت عنوان گردد.
- ضعف ها (Weaknesses):
- عبارت از محدودیت و یا کمبود در منابع مهارتها و تواناییها است که مانع عملکرد اثر بخش سازمان می شود و پوهنهی در آن موارد نسبت به رقبا و یا سازمان های همسان دیگر ضعیف می باشد.
- عوامل بیرونی سازمان:
- فرصت ها (Opportunities)
- مفید ترین قسمت تحلیل SWOT پیدا نمودن فرصت ها و استفاده از آنها می باشد. فرصت ها عبارت از موقعیتی مطلوب عمده در محیط سازمان بوده که می توانند برای انجام کاری و یا تحقق هدفی یا عملی در سازمان مورد بهره برداری قرار گیرند و نتایج قابل ملاحظه ای برای سازمان داشته باشند.
- تهدید ها (Threats)
- تهدید ها شامل موانع سد راه سازمان و یا تمامی موضوعاتی که بتوانند جلوی پیشرفت سازمان را بگیرند، می شوند و به موقعیتی نا مطلوب عمده در محیط سازمان گفته می شود.
- نحوه تجزیه و تحلیل داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تجزیه و تحلیل ماتریس SWOT یا مدل هاروارد استفاده شده که در آن جدولی دوبعدی وجود داشته که شامل عوامل درونی و عوامل بیرونی سازمان می شوند. این عوامل چهار گانه با هم نقاط تلاقی داشته که با یکدیگر چهار ربع ماتریسی را به وجود می آورند که قرار ذیل می باشند:

عوامل داخلی

نقاط ضعف W	نقاط قوت S	ماتریس SWOT
استراتژی های WO	استراتژی های SO	فرصت ها O
استراتژی های WT	استراتژی های ST	تهدید ها T

عوامل بیرونی

وضعیت WT: اگر بیشترین عوامل یک سازمان در این بعد قرار داشته باشند، سازمان در وضعیت خوبی نیست.

وضعیت WO: در این وضعیت سازمان با توجه به ضعفهایی که دارد نمی تواند از فرصت های بدست آمده به نحو احسن استفاده و در راستای بهبود وضعیت بکار گیرد.

وضعیت ST: در این وضعیت سازمان سعی می نماید تا با استفاده از افزایش قوت ها یا توانمندی ها ، تهدیدات را کاهش داده و سازمان را رو به بهتر شدن سوق دهد

وضعیت SO: در این وضعیت سازمان سعی می نماید تا با بهره گیری از توانمندی ها از فرصت های بدست آمده به نحو احسن استفاده نماید.

برای تحلیل SWOT به غیر از عوامل مربوط به نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید ها دو فاکتور اساسی دیگر مورد استفاده قرار می گیرند که عبارت از ضریب و رتبه می باشند.

ضریب: بین قیمتی بین ۰ تا ۱ بوده که میزان اهمیت عامل در هر کدام از نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها و تهدید ها بیان می نماید.

رتبه: برای نشان دادن میزان توجه به عامل مورد استفاده قرار می گیرد. از رتبه های (۳ و ۴) برای نقاطی که زیاد مورد توجه قرار گرفته است و از (۱ و ۲) برای نقاطی که مورد توجه قرار نگرفته شده است، استفاده می گردد.

نمره: از حاصل ضرب ضریب در رتبه بدست آمده که مجموعه آنها میزان هر کدام از نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدها را در تحلیل SWOT نشان میدهد.

جدول ۵: میانگین قوت های پوهنهی کمپیوتر ساینس

ماره	قوت ها	ضریب	رتبه	مجموعه
۱	اداره سالم، کارا و موثر	۰.۰۷	۲	۰.۱۴
۲	لابراتوارهای مجهز	۰.۰۵	۲	۰.۱
۳	کادر علمی جوان و متخصص	۰.۰۷	۲	۰.۱۴
۴	کتابخانه معیاری و لابراتوار کامپیوتر	۰.۰۶	۲	۰.۱۲

۵	برگزاری کنفرانس های علمی و نمایشگاه ها	۰.۰۵	۳	۰.۱۵
۶	وجود کمیته های فعال و موثر مطابق با نیاز در سطح پوهنهی	۰.۰۵	۲	۰.۱
۷	وجود ظرفیت بالقوه برای گسترش همکاری اکادمیک با دست اندرکاران ملی و بین المللی	۰.۰۴	۱	۰.۰۴
۸	چند فرهنگی بودن پوهنهی کمپیوتر ساینس پوهنتون هرات	۰.۰۳	۱	۰.۰۳
۹	پایبندی به وظیفه و احساس مسولیت	۰.۰۴	۲	۰.۰۸
۱۰	داشتن روابط با پوهنتون های خارجی	۰.۰۵	۲	۰.۱
۱۱	اشتغال فارغ التحصیلان در بازار کار	۰.۰۴	۴	۰.۱۶
۱۲	وجود نظام تضمین کیفیت کارا و موثر	۰.۰۶	۲	۰.۱۲
۱۳	داشتن کریکولم واحد، به روز و مطابق استندردهای اکادمیک	۰.۰۶	۳	۰.۱۸
۱۴	وجود سه دیپارتمنت رسمی در پوهنهی	۰.۰۷	۳	۰.۲۱
۱۵	وجود منابع به روز علمی	۰.۰۶	۳	۰.۱۸
۱۶	استفاده از روش های نوین تدریس	۰.۰۶	۲	۰.۱۲
۱۷	موجودیت استادان با درجه تحصیلی بالا	۰.۰۶	۲	۰.۱۲
۱۸	دارا بودن سیستم آرشیف منظم	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
۱۹	وجود ارتباطات تنگاتنگ جهت تبادل اطلاعات، بین اداره پوهنهی و محصلان به منظور بهبود کیفیت تدریس	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
مجموعه		۱		۲.۳۳

جدول ۶: میانگین ضعفهای پوهنهی کمپیوتر ساینس

ماره	ضعف ها	ضریب	رتبه	مجموعه
۱	عدم توجه به ارتقا رتبه و سطح علمی استادان	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۲	نداشتن تعمیر برای پوهنهی بطور اختصاصی	۰.۰۶	۴	۰.۲۴
۳	عدم دسترسی به تسهیلات اینترنتی و کتابخانه	۰.۰۵	۱	۰.۰۵
۴	معیاری نبودن تناسب بین تعداد اساتید و محصلان	۰.۰۳	۳	۰.۰۹
۵	عدم نظارت بر میزان فعالیت های علمی اعضای کادر علمی	۰.۰۱	۲	۰.۰۲
۶	عدم توانایی در جذب منابع مالی و عملی ساختن استقلالیت مالی	۰.۰۳	۲	۰.۰۶
۷	نبود پلان انکشافی پوهنهی	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
۸	نبود سالون کنفرانس ها	۰.۰۱	۳	۰.۰۳
۹	آماده نکردن بازار کار برای فارغ التحصیلان	۰.۰۴	۴	۰.۱۶
۱۰	نبود پلان های واضح در رابطه به تحقیقات علمی	۰.۰۵	۱	۰.۰۵
۱۱	کم توجه بودن اعضای کادر علمی به تهیه و تالیف آثار علمی و برگزاری کنفرانس های علمی	۰.۰۶	۳	۰.۱۸
۱۲	نبود بودجه برای تحقیقات علمی	۰.۰۷	۴	۰.۲۸
۱۳	عدم مشارکت پوهنهی در جامعه	۰.۰۵	۳	۰.۱۵
۱۴	استفاده ناکافی از روش های نوین تدریس که روحیه تحلیل و نقد را در محصلان تقویت نماید	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
۱۵	ضعف سیستم نظارتی در پوهنهی	۰.۰۱	۲	۰.۰۲
۱۶	کمبود برنامه کار عملی و کارورزی در سطح پوهنهی	۰.۰۶	۳	۰.۱۸
۱۷	عدم موجودیت نشریه ها و ژورنال های علمی	۰.۰۵	۴	۰.۲

۱۸	عدم استقلالیت مالی	۰.۰۱	۲	۰.۰۲
۱۹	نبود پلان ارتباط موثر با نهاد های دولتی و خصوصی و مراکز صنعتی	۰.۰۵	۴	۰.۰۲
۲۰	کمبود تشکیل در بخش اداری	۰.۰۶	۴	۰.۲۴
۲۱	کمبود کتب درسی و لکچرنوت های درسی معیاری	۰.۰۵	۲	۰.۱
۲۲	کمبود تجهیزات و امکانات اداری در سطح پوهنهی	۰.۰۵	۱	۰.۰۵
	شرکت کردن اعضای کدر علمی به بورسیه ها و برنگشتن برای ادامه کار در پوهنهی	۰.۰۷	۴	۰.۲۸
۲۳	نگاه کردن به پروسه پلانگذاری استراتژیک و پروسه تضمین کیفیت به عنوان یک وظیفه اداری نه به عنوان یک هدف کاربردی	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
مجموعه		۱		۳

جدول ۷: میانگین قوت ها و ضعف های پوهنهی کمپیوتر ساینس

عوامل درونی	ضریب	میانگین
قوتها	۱,۰	۲.۳۳
ضعفها	۱,۰	۳
تفاوت کل		-۰.۶۷
میانگین کل		+۲.۶۶

جایگاه پوهنهی در مقایسه عوامل درونی (قوت ها و ضعف ها)

همانطور که در جدول بالا مشاهده می گردد برای پاسخ به سوال اول و دوم تحقیق که قوتها و ضعفهای

پوهنهی چیست؟ با توجه به نظر استادان، محصلان و کارمندان اداری و روش تجزیه و تحلیل SWOT چنین به

دست آمده است که میانگین قوتها و ضعفهای این پوهنهی ۲,۶۶ است که این رقم فاصله زیادی با ۲,۵ ندارد. لذا چنین

نتیجه می گیریم که این پوهنهی توانسته است به طور نسبی از قوتهای خود استفاده کرده و ضعفهای خود را کاهش

دهد که این موضوع در تفاضل قوت ها و ضعف نیز مشهود می باشد اما با توجه به اینکه امتیاز تفاوت قوت ها و ضعف ها

برابر به ۰.۶۷- است میتوان گفت که ضعف های پوهنهی تا حد بسیار پایینی توانسته اند تاثیری بر قوت های پوهنهی

داشته باشند و پوهنهی در کاهش ضعف ها تا حد پایینی ناتوان بوده است.

جدول ۸: میانگین فرصت های پوهنهی کمپیوتر ساینس

ماره	فرصت ها	ضریب	رتبه	مجموعه
۱	علاقه مندی و اهتمام حکومت ، جامعه افغانستان و نهادهای بین المللی به تحصیلات عالی در کشور	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۲	وجود استراتژی پلان پوهنتون هرات	۰.۰۵	۴	۰.۲
۳	تصویب قانون جدید تحصیلات عالی با رویکرد افزایش فعالیت های علمی و ارتقاء ظرفیت استادان	۰.۰۵	۲	۰.۱
۴	سیاست وزارت تحصیلات عالی مبتنی بر ارتقاء کیفیت ارایه خدمات آموزشی و توجه به خروجی پوهنتون ها	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۵	ایجاد تفاهمنامه ها با پوهنتون های خارجی و ادارات ذیربط	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
۶	موقعیت استراتژیک ولایت هرات	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۷	وجود بورس های کوتاه مدت و بلند مدت برای ارتقاء ظرفیت استادان و محصلان	۰.۰۳	۳	۰.۰۹

۸	وجود نظام تضمین کیفیت	۰.۰۵	۲	۰.۱
۹	وجود سرمایه گذاری در بخش های تکنالوژی معلوماتی	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۱۰	نیاز بخش مربوط به تکنالوژی به تحقیق	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۱۱	همکاری برخی موسسات ملی و بین المللی جهت اجرا و تمویل کارهای عملی و تحقیقی استادان.	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۱۲	توانایی علمی محققین مجرب در پوهنتون	۰.۰۳	۳	۰.۰۹
۱۳	نیاز مراکز دولتی ، خصوصی و NGOs به تحقیقات و خدمات تکنالوژی معلوماتی	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۱۴	علاقمندی به کسب تحصیلات عالی در عموم جوانان	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۱۵	رشد قابل توجه تقاضا برای جذب در پوهنتون	۰.۰۴	۴	۰.۱۶
۱۶	وجود فارغ التحصیلان جوان شایسته و کارآمد	۰.۰۳	۳	۰.۰۹
۱۷	باور فرهنگی خانواده ها به ارزش علم و تحقیق در آبادی کشور	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۱۸	وجود منابع علمی و مدیریتی قابل دسترس در شبکه جهانی	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۱۹	روند رو به رشد تغییر سطح تکنالوژی در جامعه	۰.۰۵	۳	۰.۱۵
۲۰	فرصت های تکنالوژی در جهت ارتقاءسیستم	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۲۱	گسترش امکان ارتباطات بین المللی سریع با هزینه کم از طریق شبکه های الکترونیکی	۰.۰۳	۳	۰.۰۹
۲۲	وجود نیروهای متخصص در پوهنتون برای بهبود شرایط مدیریتی و دسترسی به آنها	۰.۰۳	۳	۰.۰۹
۲۳	امکان بکارگیری تکنالوژی و اطلاع رسانی از طریق آن	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۲۴	وجود تجربیات مثبت موفقیت های سازمانی در زمینه های علمی ، تحقیقی ، اجرایی در سایر کشورها	۰.۰۳	۴	۰.۱۲
۲۵	استفاده از تکنالوژی معلوماتی و محصولات آن در سطوح مختلف	۰.۰۴	۳	۰.۱۲

۰.۱	۲	۰.۰۵	وجود توامیت با پوهنتون های معتبر خارجی	۲۶
۰.۱۲	۳	۰.۰۴	موجودیت هماهنگی نسبی بین پوهنهی با پوهنهی های کمپیوتر ساینس افغانستان به منظور توحید کریکولم و انتقال تجارب	۲۷
۰.۱۲	۴	۰.۰۳	گسترده بودن زمینه تحقیق های علمی در حوزه های مربوط به تکنالوژی معلوماتی	۲۸
۰.۰۶	۳	۰.۰۲	نیاز به تحقیقات و خدمات مشاوره ای و تهیه محصولات نرم افزاری پوهنهی به مراکز دولتی و خصوصی	۲۹
۰.۱۲	۴	۰.۰۳	وجود منابع غنی علمی مطابق به رشته به زبان های خارجی	۳۰
۰.۰۶	۳	۰.۰۲	رشد تکنولوژی در ولایت هرات نسبت به سایر ولایت ها	۳۱
۳.۲۶		۱	مجموعه	

جدول ۹: میانگین تهدیدهای پوهنهی کمپیوتر ساینس

ماره	تهدید ها	ضریب	رتبه	مجموعه
۱	فساد اداری در دستگاه های دولتی	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۲	تعدیل زود هنگام لوایح و مقررات که موجب پراکندگی در روند اجراآت می گردد.	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۳	تصویب لوایح و مقررات خلاف شرایط کشور	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۴	کمبود فرصت های مناسب برای ارتقاء ظرفیت استادان	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۵	عدم توزیع عادلانه فرصت ها و منابع برای تمام پوهنهی ها	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۶	عدم سرمایه گذاری در تاسیس لابراتوار ها و مراکز تحقیقاتی	۰.۰۲	۲	۰.۰۴

۷	بین المللی	عدم موجودیت مبادلات علمی بین پوهنتون ها و در سطح ملی و	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۸		عدم وجود ساختار منسجم در پوهنتون	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۹		عدم گسترش کافی تحصیلات تکمیلی	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۱۰		عدم رعایت و احترام به حقوق مالکیت معنوی	۰.۰۱	۲	۰.۰۲
۱۱		عدم تطبیق کامل نظام مجازات و مکافات	۰.۰۱	۳	۰.۰۳
۱۲		تحقیق محور نبودن تحصیلات عالی	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۱۳		عدم استقلال کامل پوهنتون در تدوین و اجرای مقررات آموزشی	۰.۰۲	۱	۰.۰۲
۱۴		تمرکز گرایی در فرآیند تقرر، ترفیع و انفکاک اعضای کادر علمی	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۱۵		ناکافی بودن مشارکت نخبگان علمی در تصمیم گیریهای ملی و تدوین سیاست های کلان کشور	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۱۶		عدم توجه به تحقیق نوآوری و ابتکار در تصمیم گیری های کلان کشور	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
۱۷		ازدیاد بیش از حد محصل	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۱۸		نبود توجه کافی پوهنتون و وزارت تحصیلات عالی بر انکشاف پوهنهی	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۱۹		وارد کردن متخصص از کشور های خارجی	۰.۰۴	۴	۰.۱۶
۲۰		ناامنی و بی ثباتی کشور	۰.۰۱	۲	۰.۰۲
۲۱		توسعه فعالیت های اداری به جای فعالیت های مبتنی بر نو آوری و تحقیق	۰.۰۷	۲	۰.۱۴
۲۲		عدم وجود نهادهای رابط بین پوهنتون و بازار کار	۰.۰۲	۴	۰.۰۸
۲۳		ناکافی بودن برنامه های کارورزی پوهنتون هرات	۰.۰۴	۳	۰.۱۲

۲۴	کمبود پروژه های زیر بنایی در بکار انداختن منابع ملی و ثروت های راکد	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۲۵	عدم خودباوری و اطمینان به محققین داخلی	۰.۰۵	۳	۰.۱۵
۲۶	عدم وجود شبکه داخلی در میان پوهنتون ها	۰.۰۲	۳	۰.۰۶
۲۷	عدم وجود زیر ساخت های لازم برای استفاده کافی و موثر از تکنالوژی در کشور	۰.۰۱	۲	۰.۰۲
۲۸	نبود مراکز علمی و تکنالوژی در کشور	۰.۰۲	۲	۰.۰۴
۲۹	عدم اهتمام دولت به سیاستگذاری و اجرای برنامه ها جهت توسعه علم و تکنالوژی در پوهنتون ها	۰.۰۳	۲	۰.۰۶
۳۰	عدم استفاده کافی از تکنالوژی در موسسات اجرایی و مراکز مشوره دهی صنعتی	۰.۰۱	۳	۰.۰۳
۳۱	کاربردی نشدن نتایج تحقیقات اساتید و محصلان این پوهنهی توسط ادارات	۰.۰۷	۳	۰.۲۱
۳۲	کمبود کدر متخصص ماستر و داکتر در سطح جامعه جهت جذب در کدر علمی پوهنهی	۰.۰۶	۳	۰.۱۸
۳۳	کمبود منابع درسی و بروز و مطابق به رشته در سطح کشور	۰.۰۷	۳	۰.۲۱
۳۴	نبود یک سیستم دیتابیس منسجم و منظم در سطح پوهنتون	۰.۰۳	۲	۰.۰۶
۳۵	در نظر گرفته نشدن تخصیص برای ساخت تعمیر برای پوهنهی	۰.۰۳	۲	۰.۰۶
۳۶	عدم هماهنگی و تناسب بین مفردات درسی در بین وزارت معارف و وزارت تحصیلات عالی	۰.۰۴	۳	۰.۱۲
مجموعه		۱		۲.۷۵

جدول ۱۰: میانگین فرصت‌ها و تهدیدهای پوهنهی کمپیوتر ساینس

عوامل بیرونی	ضریب	میانگین
فرصت‌ها	۱,۰	۳,۲۶
تهدیدها	۱,۰	۲,۷۵
تفاوت کل		+۰,۵۱
میانگین کل		+۳

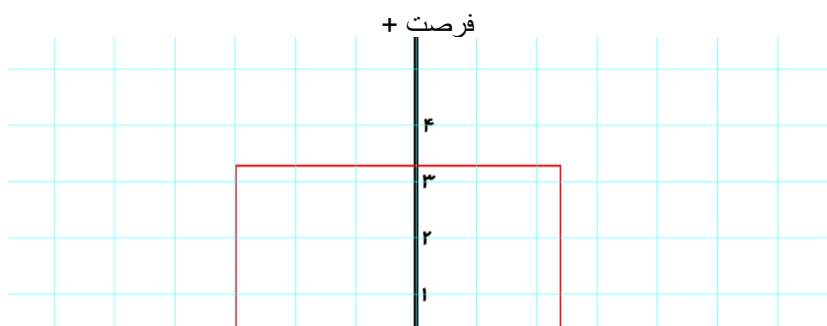
جایگاه پوهنهی در مقایسه عوامل بیرونی (فرصت‌ها و تهدیدها)

همانطور که در جدول بالا مشاهده گردید، برای پاسخ به سوال سوم و چهارم تحقیق که فرصت‌ها و چالش‌های این پوهنهی چیست؟ با توجه به نظر استادان، کارمندان اداری و محصلان و روش تجزیه و تحلیل SWOT چنین به دست آمده است که میانگین قوت‌ها و ضعف‌های این سازمان ۳ بوده که از ۲,۵ بیشتر می باشد. لذا این نتیجه نشان دهنده این است که تهدیدها نتوانسته اند تاثیر زیادی بر فرصت‌های موجود داشته باشند. بناء پوهنهی توانسته تاحد قابل توجهی با توجه به تهدیدات از فرصت‌های فرا روی خود به نحو احسن استفاده و از آن‌ها برای بهبود عملکرد سازمان استفاده نماید. این موضوع همچنان نشان می دهد که پوهنهی در کاهش چالش‌های خود رو به پیشرفت بوده است. اگر در این بخش تفاوت امتیاز فرصت‌ها و تهدیدات را بررسی نماییم می بینیم که عدد +۰,۵۱ بدست آمده که نشان دهنده وضعیت نسبتاً مناسب پوهنهی در مقابل تهدیدات را نشان می دهد.

موقعیت استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس

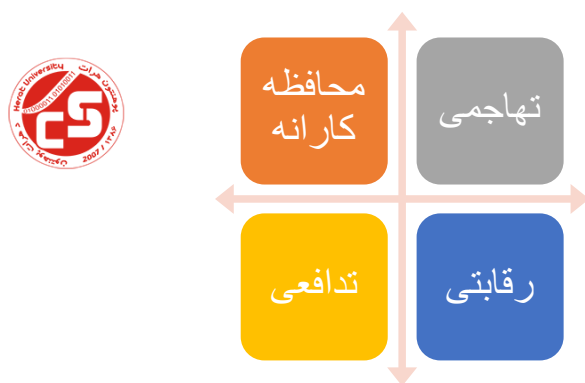
در گراف ذیل با توجه به میانگین‌های بدست آمده از قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدات نقاط مختلف با هم اتصال نموده و گراف ذیل بدست آمده است. در ادامه به تحلیل و جایگاه پوهنهی کمپیوتر ساینس با توجه به تحلیل SWOT می پردازیم.

جدول ۱۱: موقعیت استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس هرات

تهدید -

تحلیل موقعیت یا جایگاه به منظور تعیین جهت گیری اصلی حرکت سازمان انجام می گیرد. بدین منظور از ماتریس ارزیابی عوامل داخلی و خارجی برای تعیین استراتژی غالب سازمان استفاده میشود. بر این اساس در ادامه نخست به تشریح این ماتریس پرداخته میشود و سپس موقعیت استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس هرات بر مبنای آن تعیین می گردد.

گراف ۵: جایگاه پوهنهی کمپیوتر ساینس بر اساس تحلیل SWOT

با توجه به گراف صفحه قبل و گراف بالا پوهنهی کمپیوتر ساینس در وضعیت محافظه کار قرار داشته و این بدان معناست که استراتژی های غالب پوهنهی کمپیوتر ساینس باید به گونه ای باشند تا این پوهنهی بتواند با بهره گیری از فرصت های موجود بر نقاط ضعف داخلی خود فایز آمده و آنها را کاهش دهد.

۱۰ اهداف استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس

پوهنهی کمپیوتر ساینس چهار هدف اصلی را در مسیر استراتژیک خویش دنبال میکند، این موارد مطابق به

پلان استراتژیک پوهنتون می باشند که شامل موارد زیر هستند:

۱. تحقیق و تولید علم
 ۲. آموزش و تربیه کدرهای تحصیلی
 ۳. کاربردی سازی علوم
 ۴. بهبود، ارتقاء و انکشاف مدیریت پوهنهی
- لازم به ذکر است که پوهنهی کمپیوتر ساینس هرات برای دستیابی به هر یک از اهداف اصلی، اهداف فرعی را مشخص نموده است و برای هر هدف فرعی فعالیت هایی را نیز پیش بینی نموده است، که قرار شرح زیر بیان میگردد.

۱-۱۱. هدف اول (اصلی): تحقیق و تولید علم

اهداف فرعی

۱. بلند بردن سطح توانمندی های تحقیقی اساتید و محصلین

مقیاس ها:

- آماده نمودن آثار تحقیقی و پژوهش های گروهی توسط استادان و محصلان برای پاسخ به پرسشهای مهم و سازنده
- تحقیق محور ساختن سیستم آموزشی و تاکید بر افزایش مطالعات علمی و پروژه های تحقیقی استادان و محصلان؛
- تاکید بر افزایش استفاده از روش های نوین تدریس و محصل محوری؛
- طرح و انجام تحقیقات علمی مشترک بین پوهنهی و پوهنهی های دیگر با مشارکت استادان و محصلان در رشته های تحصیلی مرتبط؛
- ارتقاء سطح کیفی آثار علمی استادان جهت ارتقاء رتبه های علمی و مونوگراف های محصلین؛
- تشویق به سهمگیری و اشتراک اعضای کادر علمی و محصلان در کنفرانس های داخلی و خارجی؛

۲. سوق دادن کشور بطرف تکنالوژی منتج به بهبود رفاه عامه با آموزش افراد متخصص

مقیاس ها:

- ارتقاء مهارت های محصلان در طراحی شبکه، پیاده سازی شبکه، طراحی وب سایت، مدیریت سیستم عامل، تولید علم تکنالوژی و نهادینه ساختن تحقیقات علمی و تجربی از طریق اینترنت و کاربردی ساختن دانش تکنالوژی به نحو احسن برای حل مشکلات مردم.
- آموزش محصلانی با قابلیت های مختلف از قبیل ساختن سیستم های مدیریت اطلاعات، ایجاد شبکه های کامپیوتری و ساختن نرم افزارهای کار بردی
- تربیه محصلان به حیث شهروندان روشن فکر، مسیو و منتقد، دارای اندیشه های مبتنی بر اساس تعهد اجتماعی، بردباری و احترام متقابل

۳. توسعه فعالیت های علمی و تحقیقی

مقیاس ها:

- تدوین طرزالعمل تحقیقاتی به منظور هدفمند ساختن تحقیقات و مشخص ساختن نیاز های تحقیقی در سطح ملی و منطقه ای؛
- ارزیابی هدفمند و مستمر فعالیت های تحقیقی اساتید؛
- طرح و اجرای تحقیقات علمی و کاربردی از طریق امضاء تفاهمنامه ها با مراکز صنعتی و تجارتي؛
- درخواست حمایت از برنامه های تحقیقی و کنفرانس های علمی در سطح ملی ، منطقه ای و بین المللی از هرات؛
- ایجاد زمینه گسترش ارتباطات علمی بین محققین داخلی و خارجی؛
- راه اندازی مجله علمی و تحقیقی در سطح پوهنهی و جستجوی منابع مالی برای تمویل؛
- ۴. ایجاد محیط سالم و سازنده به منظور نائل آمدن به دست آوردهای علمی؛

مقیاس ها:

- رعایت حقوق مالکیت معنوی و رعایت قوانین نافذه به منظور کسب اطمینان خاطر محققین داخلی خارجی؛
- افزایش فرصت های مطالعاتی برای اعضای کادر علمی؛

- پیشنهاد افزایش بودجه عادی و پیشنهاد دریافت بودجه اختصاصی در زمینه انجام فعالیت های تحقیقی؛
 - تدوین راهکارهایی به منظور تشویق اعضای کادر علمی جهت تولید علم (نوشتن مقاله، تالیف و ترجمه کتاب)؛
 - ایجاد فضای علمی و اکادمیک که در آن بحث و تبادل نظر و انتقاد سازنده ملاک های پذیرفته شده باشند.
۵. استفاده از تجهیزات مدرن برای ارتقاء سطح فعالیت های تحقیقاتی

مقیاس ها:

- پیشنهاد عضویت اعضای کادر علمی در کتابخانه های بین المللی.
- درخواست کتب اساسی مطابق به رشته بیشتر از پوهنتون و موسسات کمک کننده
- ایجاد و بروز نمودن بانک اطلاعات پروژه های تحقیقاتی آثار علمی و تحقیقی اعضای کادر علمی؛
- دیجیتالی ساختن کتابخانه موجود در سطح پوهنهی ها؛
- ایجاد وب سایت مشخص برای نشر آثار علمی و تحقیقی اعضای کادر علمی؛
- ارتقای مستمر کمی و کیفی تجهیزات و امکانات تحقیقاتی؛

۲-۱۱. هدف دوم (اصلی): آموزش و تربیه کدرهای لایق

اهداف فرعی

۱. بهبود کیفیت آموزشی از طریق بررسی و استقرار سیستمهای آموزشی جدید و اطمینان یافتن از کیفیت مطلوب سیستمهای آموزشی موجود

مقیاس ها:

- بالا بردن ظرفیت استادان در زمینه استفاده از روش های نوین تدریس؛
- فراهم نمودن تبادله استادان در بین پوهنتون و پوهنتون های بین المللی؛
- ایجاد زمینه استفاده از آموزش الکترونیک.

۲. شناسایی و ارزیابی مستمر وضعیت برنامه های آموزشی و متناسب ساختن آن با استانداردهای علمی پذیرفته شده

مقیاس ها:

- تجدیدنظر در عناوین و محتوای دروس دیپارتمنت ها (کاریکولم و مفردات)؛

- ارزیابی و نظارت در زمینه بروز رسانی و معیاری ساختن مفردات و منابع درسی؛
- شناسایی استندردهای روز بین المللی در ساحات تحصیلی و تحقیقی؛
- تخصصی شدن پروسه تدریس اعضای کدر علمی؛
- متناسب سازی کریدت های درسی اعضای کدر علمی؛
- سعی بر معیاری ساختن شاخص تعداد استاد نسبت به محصل؛
- فراهم آوری امکانات لازم جهت آموزش زبان های خارجی برای اساتید و محصلان تا آنجا که توان انتقال از زبانهای مبدا به زبانهای مقصد، به کمال برسد و نیاز فراوان کشور ما به ترجمه، جهت انتقال علم و فن جهانی تا اندازه ای برطرف گردد.

۳. انکشاف رشته های علمی و تاسیس دیپارتمنت های جدید متناسب با شرایط موجود و بازار کار

مقیاس ها:

- جذب اعضای کدر علمی توانمند در مقطع دوکتورا متناسب با انکشاف دیپارتمنت ها در پوهنهی؛
- جستجوی امکان ایجاد برنامه های ماستری با در نظر داشت نیاز ها و امکانات؛
- شناخت نیاز های جامعه و بازار کار و توسعه رشته های علمی و تحصیلی متناسب به تقاضای موجود؛
- دعوت استادان داخلی و خارجی برای همکاری در تدویر برنامه های ماستری؛

۴. تقویت سیستم های موجود تضمین کیفیت و طراحی شاخص های جدید مطابق به ارتقاء کیفیت تدریس

مقیاس ها:

- شناسایی استندردهای روز بین المللی در ساحات تحصیلی و تحقیقی؛
- تلاش در رسیدن به معیارهای پذیرفته شده ملی و بین المللی به منظور تضمین کیفیت و اعتبار دهی
- بازبینی معیارهای ارزیابی تضمین کیفیت در قسمت سنجش مکلفیت های اعضای کادر علمی و کارکنان

اداری؛

- نظارت و رسیدگی به موقع به شکایات مراجعه کنندگان و محصلان؛
- ارتقاء کیفی امکانات و تجهیزات فیزیکی؛
- تدوین و استقرار سیستم ارزیابی میزان تحقق اهداف؛

- تدویر جلسات به منظور نقد و ارزیابی وضعیت موجود و تبیین اهداف و برنامه های آینده؛
- ارزیابی میزان عملکرد اعضای کدر علمی متناسب با پلان های انفرادی و جدول زمانی؛

۵. ترویج فرهنگ محصل محوری از طریق برگزاری برنامه های رقابتی مبتنی بر ارزشهای آکادمیک در زمینه های

مختلف

مقیاس ها:

- شناسایی انتظاراتها و نیازمندی های محصلان؛
- تقویت روابط مدیریت پوهنهی با محصلان (کمیته یا شورای محصلان)؛

۶. مجهز نمودن دانشجویان و اعضاء کدر علمی به آخرین پیشرفت های علمی دنیا از طریق ایجاد محیط یادگیری پویا و

خدمات کتابخانه ای

مقیاس ها:

- تسهیل زمینه دسترسی محصلان به کتابخانه های معتبر الکترونیکی در سطح بین المللی.
- تاکید جدی و مستمر بر استفاده از روش های نوین تدریس که قوت تحلیل و ارزیابی محصلان را افزایش

دهد؛

- ایجاد کمیته های کارورزی در سطح پوهنهی.

۳-۱۱. هدف سوم (اصلی): کاربردی سازی علوم

اهداف فرعی

۱. قرار گرفتن تحقیقات در تمامی زمینه ها منجیث الگوی کاربردی برای حل مشکلات اجتماعی

مقیاس ها:

- افزایش توانمیت با سایر پوهنتونها و موسسات تحصیلی در داخل و خارج؛
- تطابق تحقیقات با مسائل جامعه، بخش خصوصی و دولت؛
- معیاری سازی تحقیقات علمی؛
- برگزاری و افزایش محافل و کنفرانسهای علمی؛

- تشویق محققان برتر ؛

- ترجمه داشته های علمی و تحقیقی اساتید محترم به زبان های خارجی تا جایگاه و توانایی های تحقیقی و اکادمیکی پوهنهی برای جامعه جهانی معرفی گردد و سهم خویش را در جامعه علمی بین المللی ارایه کرده باشد.

- تاسیس کمیته بازاریابی به عنوان نهاد رابط میان بازار و پوهنهی به منظور شناخت نیازهای جامعه؛

۲. تجدید متداوم نصاب درسی در همه رشته های موجود مطابق با نیاز جامعه

مقیاس ها:

- ارزیابی و بروز سازی متداوم کاریکولم درسی در تمامی دیپارتمنت ها ؛
 - ایجاد شبکه وسیع ارتباط با فارغان تمامی رشته ها جهت ارزیابی کارکرد رشته ها؛
 - توجه به پیشرفتهای داخلی و خارجی و الگوبرداری عقلانی بر اساس نتایج حاصله از تجربه سایر کشورها؛
۳. بررسی ایجاد رشته های درسی مطابق با بازار کار و تخصصی سازی رشته ها

مقیاس ها:

- نیاز سنجی متداوم جامعه و بازار کار ؛
 - توجه به ابتکارات در سطوح ملی و بین المللی ؛
۴. راه اندازی و افزایش برنامه های عملی مطابق با نوعیت رشته ها

مقیاس ها:

- راه اندازی برنامه کارآموزی در تمامی رشته های موجود مطابق به نوعیت رشته ها؛
 - ازدیاد فعالیتهای عملی در جریان تدریس؛
۵. بهبود و ارتقاء جایگاه پوهنهی کمپیوترساینس منحیث مشورت دهنده اصولی در بخش آی تی به سایر بخشهای جامعه

مقیاس ها:

- ایجاد و توسعه همکاری های تحقیقاتی و ارتقاء ظرفیت مشترک با موسسات و ادارات اجرایی؛

- انجام تحقیقات تقاضا محور و برگزاری سمینار های علمی با اشتراک نهاد های دولتی و غیر دولتی
- ذیربط به منظور انتقال تجارب و توحید دانش نظری و عملی؛

۱۱-۴. هدف چهارم (اصلی) بهبود، ارتقاء و انکشاف مدیریت پوهنهی

اهداف فرعی

۱. تقویت روحیه همکاری، مسئولیت پذیری و کار گروهی

مقیاس ها:

- افزایش انگیزش اعضای کدر علمی، احساس رضایت شغلی و مسئولیت پذیری بیشتر از طریق تجدید نظر روی سیستم های مجازات و مکافات مطابق به اختیارات پوهنهی؛

- نهادینه و عملیاتی کردن سیستم مجازات و مکافات در قسمت ارائه خدمات فردی و گروهی؛

۲. مدیریت مؤثر منابع مالی، جذب منابع مالی متنوع و پایدار و گسترش زمینه های استقلال مالی

مقیاس ها:

- ترتیب پلان اجرایی استقلالیت مالی، شناسایی و دسترسی به ظرفیت های منابع مالی برای پوهنهی؛
- توجه و تاکید بر شبکه های تجاری در سطح ملی و بین المللی؛
- توسعه همکاری با بخش خصوصی و استفاده از قابلیت های بخش خصوصی از طریق برگزاری همایش های ملی و بین المللی (پیشنهاد می گردد که هر شش ماه برگزار گردد)؛
- ایجاد درآمد پوهنهی از طریق توسعه همکاری با بخش صنعت؛
- استفاده از نام و شهرت دانشگاه هرات در امر بازاریابی برای جذب پروژه ها و منابع

۱۱ مدیریت خطر

مدیریت خطر کاربرد سیستماتیک سیاست های مدیریتی، رویه ها و فرایندهای مربوط به فعالیت های تحلیل، ارزیابی و کنترل خطر می باشد. مدیریت خطر عبارت از عملیه های مستند سازی تصمیمات نهایی اتخاذ شده و شناسایی و به کار گیری معیارهایی است که می توان از آنها جهت رساندن خطر تا سطحی قابل قبول استفاده کرد.

تیم ناظر بر تطبیق فعالیت های پلان استراتژیک پوهنهی کمپیوتر ساینس قبل از شروع هر برنامه جدیدی با در نظر داشت شرایط محیطی به ارزیابی مدیریت خطر پرداخته و آمادگی های لازم را اتخاذ می نماید.

خطرات احتمالی که مانع تطبیق این پلان استراتژیک در آینده خواهد گردید قرار ذیل اند:

- عدم دریافت بودجه کافی در وقت و زمان معین آن.

- نبود استقلالیت مالی.

- مداخله در امور اکادمیک توسط افراد غیر مسول.

- وضعیت خراب امنیتی و سیاسی.

برای نیل به اهداف و مدیریت خطرات احتمالی یاد شده پلان استراتژیک، پوهنهی مصمم است تا اقدامات ذیل را روی دست گیرد:

- توجه به پلان بودجوی سالانه از طریق سیستم ساختار مالی.

- طرح پلان استقلالیت مالی پوهنهی

- جلوگیری از سوء استفاده های سیاسی

- جلوگیری از افراط گرایی، تعصبات قومی و نژادی.

- بهبود و افزایش سیستم امنیتی در دروازه پوهنهی

۱۲ نقش موسسه در جامعه افغانی (تأثیرات محیطی استراتژی پلان)

پوهنهی کمپیوترساینس با بازیگران متفاوتی از جمله ادارات دولتی در سطح محلی و مرکز، محصلان، دست اندرکاران و شرکاء خارجی، اساتید، بازار، رقبای بخش دولتی و خصوصی، موسسات و نهادهای غیر دولتی، غیر انتفاعی و غیره در ارتباط بوده که هر کدام به طریق خود تأثیرگذاری و تأثیرپذیری شان را بر همدیگر و جامعه دارند.

به صورت عموم تمامی این عوامل را میتوان به محیط کلان و خورد تقسیم بندی کرد و پیش بینی نمود که این پوهنهی با در نظر داشت پلان استراتژیک پنج ساله خویش باعث به وجود آمدن چه تغییراتی بعد از ختم دوره زمانی یاد شده خواهد گردید. در حقیقت تأثیرگذاری پوهنهی کمپیوتر ساینس در محیط از طریق محصلان عزیز که مجهز به دانش روز میباشند، به صورت عملی در آینده محقق خواهد گردید. تأثیرات آنی که توسط فارغین این نهاد به محیط کلان تحمیل میشود همانا افزایش سالانه افراد با سواد است که مجهز به دانش تخصصی میباشند، از جانب دیگر، هم

بخش خصوصی و هم دولتی از توانایی و ظرفیت این افراد متخصص در رسیدن به اهداف خورد و کلان خویش بهرمنند خواهند شد، ایشان هر ساله متناسب به تعداد فارغ التحصیلان پوهنهی در مرحله اول در شعاع محیطی خورد و در نهایت در سطح کشور به گونه ای مثبت متاثر خواهند گردید.

با توجه و تمرکز بر اهداف کلان پلان استراتژیک پوهنهی کمپیوترساینس که کاربردی ساختن علوم را از طریق تحقق دو هدف کلی دیگر که همانا آموزش و تربیه کادرهای متخصص و محقق است، دنبال میکند میتوان متوقع بود که این پوهنهی با عنایت بر پلان استراتژیک پنج ساله خویش تاثیرات ذیل را در ابعاد مختلف بر محیط ماحول و کلان خویش وارد خواهد نمود:

جدول 12: تاثیرات محیطی استراتژی پلان

ابعاد	شاخص	تاثیر
اجتماعی و فرهنگی	فردی و خانوادگی	پوهنهی کمپیوترساینس با فارغ التحصیل نمودن قشر آموزش دیده به صورت مستقیم باعث ایجاد تغییرات مثبت در زندگی فردی این افراد شده و به صورت غیر مستقیم عامل اشاعه فرهنگ پوهنتونی و گستره فرهنگ والای علمی در سطح خانواده های محصلان خویش خواهد بود.

<p>پایبندی به ارزش‌های ملی و اسلامی؛ مسئولیت‌پذیری و پاسخگو بودن پوهنهی به انتظارات جامعه؛ دستیابی به محیطی پویا و سالم که مشوق و تسهیلگر رشد و بالندگی افراد باشد؛ اصالت بخشی به آزادی اندیشه، بیان و عقیده؛ محوریت دانش و یادگیری در زندگی محصلان و اعضاء کادر علمی؛ توجه و تمرکز بر روی شاخصه‌های حکومتداری خوب؛ مدیریت و رهبری سالم و موثر در تمامی عرصه‌های پوهنهی؛</p> <p>پوهنهی کمپیوترساینس متوقع است که باعث ترویج فرهنگ مثبت اجتماعی با در نظر داشت اصول و موازین دینی و اخلاقی در سطح جامعه گردد، چرا که در ایجاد نقش‌آفرینی ارزش‌های اجتماعی و باورهای مذهبی سعی و تلاش تمامی دست‌اندرکاران این نهاد تحصیلی اعم از کادر رهبری، اساتید و محصلان عزیز قابل درک است.</p> <p>ایجاد تغییرات مثبت در رابطه به مسائل اجتماعی نیازمند زمان طولانی‌تر و اهتمام بیشتر می‌باشد؛ با انهم با در نظر داشت ارزش‌های محوری پوهنهی کمپیوتر ساینس منحیث مرجع علمی و تحقیقی شاهد ایجاد تغییرات مثبت در عرصه‌های اجتماعی و درک درست و بهتر از آموزه‌های علمی و مذهبی خواهد گردید.</p>	<p>ارزش‌های اجتماعی و باورهای دینی</p>	
<p>پوهنهی کمپیوترساینس با توجه به اهداف و استراتژی‌هایی که طی مدت زمان ۵ سال در نظر گرفته است متوقع است تا از طریق برنامه‌های آموزشی تحقیقی</p>	<p>آگاهی عمومی</p>	

		<p>که به صورت دوامدار در محیط پوهنتون روی دست دارد و همچنین پروگرامهای آموزشی که با نهادهای دیگر علمی آکادمیکی و همچنین نهادهای دولتی و موسسات غیر دولتی دارد باعث افزایش آگاهیهای عمومی به صورت مستقیم و غیر مستقیم در جامعه ما گردد.</p> <p>افزایش آگاهیهای عمومی از اصول و قوانین مطروحه در سطح محلی و کشوری باعث این خواهد شد تا مردم از حقوق و وجائب خویش آگاهی پیدا نموده و فاصله ای که فی مابین مردم و دولت به وجود آمده از طریق ابزار تحصیلات عالی و خاصا برنامههای پوهنهی کمتر شده و معضلاتی که از این ناحیه به پیکر جامعه افغانی اسیب رسانیده است تا حدودی مرفوع گردد.</p>
	مهاجرت ها	<p>پوهنهی کمپیوتر ساینس با تمرکز بر رشتههای کارآفرینی متوقع است تا از بعد اقتصادی به جامعه کمک نموده از دلایل عمده مهاجرت که همانا ضعف بنیه اقتصادی ناشی از بیکاری است، بکاهد.</p>
اقتصادی	اشتغال	<p>طور اوسط هر سال به تعداد 130 محصل از پوهنهی کمپیوتر ساینس فارغ التحصیل و جذب بازار کار در بخشهای خصوصی و عمومی خواهند گردید از آنجائی که این افراد دارای تخصص، دانش و مهارت های مورد ضرورت بازار کار در اختیار دارند اشتغال مولد صورت خواهد گرفت و احتیاجات ادارات و واحدهای بخش خصوصی و عمومی از این ناحیه مرفوع خواهد گردید که این امر خواهد</p>

<p>توانست به فرصت‌های جدید شغلی در جامعه کمک شایان نماید و به تبع آن رشد و شکوفایی اقتصادی را پشتیبانی کند.</p>		
<p>پوهنهی کمپیوتر ساینس با ایجاد توأمیت‌هایی که با دیگر موسسات تحصیلات عالی در داخل کشور و همچنین موسسات معتبر ملی و بین‌المللی ایجاد خواهد کرد کوشش مینماید تا از این ارتباطات در جهت ارتقاء و اعتلای علمی خویش استفاده نموده و تعمیم آن به جامعه را از رسالت‌های خود میداند، تاثیر گذاری این پوهنهی از طریق گسترش توأمیت‌های اکادمیک بر مبنای ارتباطات از راه دور از جمله E learning، باعث دسترسی هر چه بہتر مستفدین این برنامه در سطح ملی و بین‌المللی خواهد گردید.</p>	<p>گسترش ارتباطات تکنولوژیکی – ارتباطات راه دور</p>	<p>تکنولوژی</p>
<p>از طریق لابراتوارهای موجود در پوهنهی کمپیوتر ساینس خصوصاً برنامه‌های ساخته شده و مورد ضرورت بخش خصوصی متناسب با معیارهای رقابتی و سپس تعمیم دادن آن به تولید انبوه، میتوان متوقع بود که از این حیث ولایت هرات منحصراً قطب تکنولوژیکی کشور مطرح شده و باعث کاهش هزینه‌های تولید در بخش خصوصی و عمومی گردد و از این حیث هرات را دارای مزیت رقابتی نماید.</p>	<p>سرمایه گذاری تکنولوژیکی برای قرار داشتن در صدر بازار رقابتی</p>	

تأثیرات محیطی (محیط خورد):

جدول ۱۳: گروه‌های ذی نفع (محیط خورد)

شماره	گروه های ذی نفع	تأثیر
۱	محصّلین	<p>پوهنځی کمپیوتر ساینس با داشتن ۳ دیپارتمنت فارغ ده و یک دیپارتمنت غیر فارغ ده و اساتید مجرب به ارایه خدمات تحصیلی عالی به محصلان میپردازد، توجه به مدت زمان (پنج سال) این پلان استراتژیک خویش قادر خواهد بود که فارغ التحصیلان متعددی در رشته تکنالوژی معلوماتی را به جامعه تقدیم کند. با توجه به این که در جامعه ما نیاز شدید به متخصصین و افراد تحصیل کرده وجود دارد، جای شکی نیست که فارغ التحصیلان این پوهنځی با تحصیلات عالی خویش توانایی ایجاد تغییرات را در کشور عزیزمان را افغانستان خواهند داشت. این تغییرات به گونه ای ذیل خواهد بود:</p> <p>توسعه فرهنگ کارآفرینی و خلق ثروت</p> <p>زمینه سازی برای جذب و تربیت دانشجویان برتر</p> <p>به کارگیری، نگهداشت و توانمندسازی نیروی انسانی</p> <p>کار گروهی، خرد جمعی و مسئولیت پذیری</p> <p>تربیت نیروی انسانی متعهد، بالنگیزه، متخصص و کارآمد</p>

		<p>توانمندسازی و افزایش مهارت‌های حرفه‌ای جلب مشارکتهای مردمی برای بهبود خدمات حوزه تحصیلی و ایجاد اطمینان برای خانواده‌های محصلین عزیز در خصوص محیطی امن برای تربیه فرزندانشان</p>
۳	<p>نهادهای حکومتی</p>	<p>پوهنهی کمپیوترساینس تلاش دارد تا از طریق برنامه‌های آموزشی و تحقیقی خود قشر متخصص و توانا مجهز به دانش روز را به جامعه تقدیم نماید که دولت جمهوری اسلامی افغانستان با به کارگیری این افراد تحصیل کرده خواهد توانست تا ظرفیت نیروی انسانی خویش را جوان و متخصص نماید که به طبع آن باعث آرایه خدمات بهتر معیاری به آحاد جامعه خواهد گردید. در ذیل به برخی از تأثیرات پوهنهی کمپیوتر ساینس در این خصوص اشاره میگردد: پاسخگویی به نیازهای علمی و تخصصی ادارات ملی و محلی تربیه کدرهای متخصص و آرایه ان به دولت انجام تحقیقات علمی و آرایه ان به نهادهای دولتی نهادینه کردن فرهنگ آکادمیک در سازمان‌های دولتی</p>

۱۳ پلان عملیاتی

پوهنځی کمپیوتر ساینس

۱۴۰۶-۱۴۰۲

۱. پلان عملیاتی برنامه های علمی

شماره	معیار	فعالیت	سال ها					بودجه	نوعیت بودجه	اجرا کننده
			۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴	۱۴۰۵	۱۴۰۶			
۱	ارتقاء مهارت های نظری و علمی استادان در زمینه روش تحقیق و مدیریت برنامه های تحقیقاتی	معرفی اساتید به ورکشاپ های روش تحقیق، ساختار رساله ها و مقالات در سطح منطقوی، ملی و بین المللی	1000	1000	1000	1000	1000	5000\$	انکشافی	کمیته تحقیق
۲	تدوین راهکارهایی به منظور تشویق اعضای کادر علمی جهت تولید علم	حمایت معنوی از اعضای کادر علمی دارای دستاوردها و آثار برجسته علمی	500	500	500	500	500	2500\$	عادی	مرکز تحقیقات
		فراهم ساختن زمینه چاپ آثار علمی اساتید	1000	1000	2000	3000	3000	10000\$	عادی	ریاست پوهنهی و کمیته تحقیق

۷	تجهیز کمیته تحقیقات پوهنهی	تخصیص اتاق مطالعه و تحقیق برای کمیته تحقیق و کادر علمی پوهنهی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	انکشافی	ریاست پوهنهی
		امکانات و قرطاسیه در بخش تحقیقات	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	انکشافی	ریاست پوهنهی
۸	ارزیابی از میزان تطابق عملکرد کادر علمی با پلان استراتژیک و جدول زمانی	درخواست گزارش کاری استاد در هر سمستر و تطابق آن با پلانهای مذکور	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	کمیته استراتژیک پلان
		ایجاد سیستم مجازات و مکافات در جهت تشویق دیپارتمنت ها و کمیته هایی که مطابق پلان اجراآت نموده اند	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	کمیته استراتژیک پلان
۹	انکشاف توامیت ها و ارتباطات پوهنهی جهت پیشرفت و رسیدن به اهداف و رسالت	حفظ ارتباطات با پوهنهی ها در سطح پوهنتون	۰	۰	۰	۰	۰	۰	انکشافی	ریاست پوهنهی و کمیته تحقیقات
		ایجاد و حفظ ارتباطات با دواير دولتی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	ریاست پوهنهی

								انکشاف توامیت ها با مؤسسات خصوصی، شرکت های آی تی و ریاست مخابرات و افغان تیلی کام
							1000	رشد پوهنهی کمپیوتر ساینس در سطح ملی و بین المللی به حیث یک نهاد تحقیقاتی آموزشی معتبر
							0	تهیه لیست ادارات تمویل کننده داخلی و خارجی و پروژه ها بین المللی شرایط تمویل و سایر جزئیات
							0	تهیه لیست پوهنتون های بین المللی که می توانند همکاران احتمالی باشند
							1000	ایجاد صفحه وبسایت به منظور اطلاع رسانی به دیارتمنت های مختلف در مورد بورس ها پروگرام های تحصیلی و غیره فرصت های ارتقا ظرفیت
							100	
							100	
							1000\$	
	انکشافی						1000	ریاست پوهنهی و کمیته تحقیقات
	انکشافی						5000\$	ریاست پوهنهی و کمیته تحقیقات
	انکشافی						0	ریاست پوهنهی و کمیته تحقیقات
	انکشافی						0	ریاست پوهنهی و کمیته تحقیقات
	عادی						1400\$	ریاست پوهنهی

۱۲	تهیه و انکشاف مواد درسی	<p>سیر های علمی بازدید از بازار کار وابسته به دیپارتمنت های متفاوت</p> <p>انکشاف ارتباطات و توامیت ها با نهاد های مختلف (مراجعه گردد به بخش انکشاف توامیت ها)</p> <p>استفاده از کتب معتبر علمی درسی (Text Books) داخلی و خارجی.</p> <p>نظارت از کتاب های (Text Book) توسط آمرین دیپارتمنت ها در شروع هر سمستر</p> <p>فراهم سازی انترنت پر سرعت و خدمات نتورک</p> <p>طرح ایجاد دسترسی به منابع کتابخانه های دیجیتالی و آنلاین (مراجعه گردد به بخش تجهیز کتابخانه)</p>	200	1000	500	0	0	2000	200	1000	500	0	0	2000	200	1000	500	0	0	2000	200	1000	500	0	0	2000	200	1000\$	2500\$	0	0	10000\$	عادی و انکشافی	عادی و انکشافی	عادی و انکشافی	دیپارتمنت ها	ریاست فرهنگی	اساتید	آمرین دیپارتمنت ها	مدیریت شبکه و فرهنگی	ریاست فرهنگی
----	-------------------------	--	-----	------	-----	---	---	------	-----	------	-----	---	---	------	-----	------	-----	---	---	------	-----	------	-----	---	---	------	-----	--------	--------	---	---	---------	----------------	----------------	----------------	--------------	--------------	--------	--------------------	----------------------	--------------

								مجهز نمودن کتابخانه پوهنهی کمپیوتر ساینس از لحاظ منابع تحقیقاتی و معلوماتی و مجهز شدن به سیستم های روز کتابداری در جهان		
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	ارزیابی سمستر وار نصاب	بازبینی نصاب	۱۳
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	ارزیابی سالانه نصاب		
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	ارزیابی کلی نصاب		
ریاست پوهنهی	عادی وانکشافی	10000\$	2000	2000	2000	2000	2000	عادی	کمیته نصاب	
								عادی	کمیته نصاب	
								عادی	کمیته نصاب	

۲. پلان عملیاتی محصلان

شماره	معیار	فعالیت	سال‌ها					بودجه	نوعیت بودجه	اجرا کننده
			۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴	۱۴۰۵	۱۴۰۶			
۱	نظارت و رسیدگی به موقع به شکایت مراجعه کننده گان	بررسی صندوق های شکایات در سطح پوهنهی؛	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	کمیته نظم و دیسپلین
		بررسی شکایات ارسالی در کوتاه ترین مدت زمانی؛	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	کمیته نظم و دیسپلین
		شناسایی عوامل چالش زا برای محصلان و رفع آنها.	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	کمیته نظم و دیسپلین
۲		برگزاری جلسات ماهوار با نمایندگان صنوف ؛	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	معاونیت پوهنهی

معاونیت پوهنهی	عادی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	تاسیس کمیته محصلان در سطح پوهنهی	تقویت رابطه پوهنهی با محصلان	
معاونیت پوهنهی	عادی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	برقرای ارتباطات و تدویر جلسات با محصلان به منظور تشخیص انتظارات و نیازمندی ها؛ با محصلان برای شناسایی انتظارات آن ها؛	شناسایی انتظارات و نیازمندی های محصلان	۳
معاونیت پوهنهی	عادی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	سهمیم ساختن محصلان در پروسه ارزیابی		

۳. پلان عملیاتی مالی و اداری

شماره	معیار	فعالیت	سال‌ها					بودجه	نوعیت بودجه	اجرا کننده
			۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴	۱۴۰۵	۱۴۰۶			
۱	برنامه ریزی جهت تعدیل و تامین نیروی انسانی	بازنگری تشکیلات اداری و اکادمیک پوهنهی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	آمرین و ریاست پوهنهی
		استخدام قراردادی اساتید به منظور پوشش نیازمندی‌ها							عادی	آمرین و ریاست پوهنهی
۳	نهادینه و عملیاتی کردن سیستم مجازات و مکافات در قسمت ارایه خدمات فردی و گروهی	تطبیق لایحه مجازات و مکافات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	ریاست پوهنهی
		ایجاد طرح‌های خلاقانه به منظور تشویق	۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	ریاست پوهنهی

۳	شناسایی انتظارات و نیازمندی‌های محصلان	برقراری ارتباطات و تدویر جلسات با محصلان به منظور تشخیص انتظارات و نیازمندی‌ها؛ با محصلان برای شناسایی انتظارات آن‌ها؛						۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	آمرین و ریاست پوهنځی
		سهیم ساختن محصلان در پروسه ارزیابی						۰	۰	۰	۰	۰	۰	عادی	آمرین و ریاست پوهنځی

تصویب شورای علمی پوهنځی:

فیصله شورای علمی پوهنځی کمپیوتر ساینس مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۲، شماره پروتوکول (۵)